

***ΤΜΗΜΑ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ ΚΑΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ***

Θέμα: «Χωροθέτηση Φοιτητικής Εστίας
στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής»

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΗΓΑΣ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΙΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Επιβλέπων: Παντολέον Σκάγιαννης (Καθηγητής)

Συνεπιβλέπων: Παναγιώτης Μανέτος (ΕΔΙΠ)

2020

Βεβαιώνω ότι η παρούσα εργασία είναι δική μου, δεν έχει συγγραφεί από άλλο πρόσωπο με ή χωρίς αμοιβή, δεν έχει αντιγραφεί από δημοσιευμένη ή αδημοσίευτη εργασία άλλου και δεν έχει προηγουμένως υποβληθεί για βαθμολόγηση στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας ή αλλού. Βεβαιώνω ότι είμαι εν γνώσει των κανόνων περί λογοκλοπής του ΤΜΧΠΠΑ και ότι στο πλαίσιο αυτού έχουν τηρηθεί όλοι οι κανόνες κατά την ακαδημαϊκή δεοντολογία, σχετικά με αναφορές, βιβλιογραφία, κ.λπ., τόσο από έντυπες όσο και από ηλεκτρονικές πηγές. Σε περίπτωση λογοκλοπής αποδέχομαι όλες ανεξαιρέτως τις ποινές που προβλέπουν οι εκάστοτε Κανονισμοί του ΠΘ ή και του ΤΜΧΠΠΑ.

Ημερομηνία: 24/09/2020

Όνοματεπώνυμο: ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΡΗΓΑΣ

Υπογραφή:

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and lines, characteristic of the name Nikolaos Rigas.

«Οι φοιτητικές εστίες δεν είναι άλαλα εμπορευματοκιβώτια για την προσωρινή αποθήκευση νεανικών σωμάτων και αναδυόμενων εγκεφάλων αλλά αποτελούν ιστορικά στοιχεία για τα εκπαιδευτικά ιδανικά των ανθρώπων που τα έχτισαν».

Carla Yanni

Περίληψη

Ο χώρος στον οποίο θα εγκατασταθεί μια φοιτητική εστία παρουσιάζει μια σειρά ιδιαιτεροτήτων, καθώς ο πρωταρχικός της ρόλος είναι η εξυπηρέτηση των αναγκών των φοιτητών ως προς τη διαμονή και την εύκολη πρόσβαση στους χώρους του Πανεπιστημίου. Στη συγκεκριμένη περίπτωση μελετάται η περίπτωση του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής και ο ιδανικός χώρος για την εγκατάσταση μιας νέας φοιτητικής εστίας που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες των φοιτητών. Αρχικά, στην εργασία αναλύεται η έννοια της χωροθέτησης και η σημασία της επιλογής του ιδανικού χώρου για μια εγκατάσταση εντός του αστικού ιστού. Στη συνέχεια, παρατίθενται τα σημαντικότερα αποτελέσματα ερευνών, που σχετίζονται με την επίδραση διαφόρων χαρακτηριστικών των φοιτητικών εστιών, τόσο στην κοινωνική, όσο και στην ακαδημαϊκή ζωή των φοιτητών. Τέλος, παρουσιάζεται η τελική πρόταση για τον ιδανικό χώρο εγκατάστασης της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Η επιλογή του χώρου έγινε με κριτήριο την γεινιάσή του με τους χώρους του Πανεπιστημίου, τους σταθμούς Μετρό και τους σταθμούς των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς, τόσο των αστικών, όσο και των υπεραστικών (ΚΤΕΛ), που συνδέουν την πόλη με την ηπειρωτική Ελλάδα, αλλά και την ασφάλεια που προσφέρεται.

Λέξεις Κλειδιά: Φοιτητική Εστία, Χωροθέτηση, Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

University of Thessaly

School of Engineering Department of Planning and Regional Development

Diploma Thesis Title: Suitability Analysis of Students Dormitory at the University of West Attica

Case Study: West Attica, Athens, Greece

Student: Nikolaos Rigas

Supervisors:

Prof. Panteleon Skayannis

Dr. Panayiotis Manetos

Abstract

The location in which a dormitory will be established requires several considerations. The primary objective is to serve the needs of students in terms of accommodation and easy access to the University premises. This study examines the process of choosing the optimal site for a new student dormitory to accommodate the needs of students at the University of West Attica (Athens, Greece). Initially, the study describes the concept of siting and the importance of choosing the most suitable site for the establishment of a facility within the urban fabric. Next, we present the most important research results related to the effect of various characteristics of dormitories, on the social and academic life of students. Finally, the proposal for the most suitable location for the student dormitory of the University of West Attica is presented. The site was selected based on its proximity to the University premises, urban transport links and intercity transport hubs that connect to mainland Greece (KTEL), but also because of the security offered.

Keywords: Student Dormitory, Siting, University of West Attica

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	8
1.1 Προσέγγιση του προβλήματος.....	9
1.2. Δομή.....	11
2. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση Χωροθέτησης Πανεπιστημιούπολεων - Φοιτητικών Εστιών.....	12
2.1. Πρώιμη Ανάπτυξη Θεωρίας Χωροθέτησης και Πολύπλοκα Συστήματα	12
2.2. Πολύπλοκα Συστήματα	13
2.3. Χωρικά μοντέλα πανεπιστημιούπολεων	13
2.4. Παράγοντες Ικανοποίησης Φοιτητών από τις Φοιτητικές Εστίες	15
2.5. Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Εγκληματικότητα	16
2.6. Η επίδραση της Απόστασης μεταξύ Πανεπιστημιούπολης και Φοιτητικής Εστίας.....	18
2.7. Ο Παράγοντας της Υγείας στις Φοιτητικές Εστίες.....	21
2.8. Φοιτητικές Εστίες και Κάλυψη Φοιτητικών Αναγκών	24
3. Μεθοδολογία χωροθέτησης	27
3.1. Εισαγωγή	27
3.2. Κριτήρια Επιλογής Χωροθέτησης Φοιτητικής Εστίας	27
3.3. Προσδιορισμός παραμέτρων και βαρύτητα	28
3.4. Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου για τα βάρη των παραμέτρων	28
3.5. Περιγραφή της διαδικασίας.....	32
4. Χωροθέτηση φοιτητικής εστίας.....	35
4.1. Εισαγωγή	35
4.2. Επισκόπηση του Χώρου Πλησίον των Πανεπιστημιούπολεων	39
4.3. Εφαρμογή Μεθοδολογίας.....	40
5. Συμπεράσματα.....	45
Παράρτημα (Ερωτηματολόγιο)	49
Βιβλιογραφία	53
Ελληνική	53
Ξενόγλωσση	53

Ευχαριστίες

Αρχικά, θα ήθελα να ευχαριστήσω ολόψυχα τον επιβλέποντα καθηγητή κ. Παντολέοντα Σκάγιαννη και τον συνεπιβλέποντα κ. Παναγιώτη Μανέτο για τη συμβολή, την καθοδήγηση και την άμεση επικοινωνία για την ολοκλήρωση αυτής της εργασίας.

Επιπροσθέτως, θα ήθελα να αναφέρω με τις ευχαριστίες μου την χρήσιμη βοήθεια όλων εκείνων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο, που περιλαμβάνει την διευκρίνιση των αποστάσεων των σημείων.

Τέλος ευχαριστώ την οικογένεια και τους φίλους μου για τη στήριξη που μου παρείχαν όλα αυτά τα χρόνια και κυρίως τη συμπαράστασή τους καθ' όλη τη διάρκεια των φοιτητικών σπουδών μου στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης.

1. Εισαγωγή

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η ανάπτυξη μιας μεθοδολογίας για την αναζήτηση της ιδανικότερης περιοχής για την χωροθέτηση μίας φοιτητικής εστίας και η εφαρμογή της έγινε για την εστία του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Το ΠΔΑ επιλέχθηκε, γιατί αποτελεί το 3^ο σε αριθμό φοιτητών Πανεπιστήμιο της Ελλάδος. Η χωροθέτηση μίας φοιτητικής εστίας στην περιοχή Δυτικής Αττικής προέκυψε, επιπροσθέτως, από την αυξανόμενη ανάγκη των φοιτητών, μέσα σε αυτές τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες, να βρουν στέγη, η οποία να είναι οικονομικά προσιτή και χωρίς να αποτελεί τροχοπέδη στις σπουδές τους. Η χωρική ανάλυση, που έγινε για την περιοχή της Δυτικής Αττικής από την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας, αποσκοπεί να απαντήσει στο εξής βασικό ερώτημα: «στην περιοχή της Δυτικής Αττικής, ποια είναι η ιδανική θέση για να δημιουργηθεί φοιτητική εστία του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής;».

Για την απάντηση του ερωτήματος προτείνεται η αναζήτηση άρτιας χωροθέτησης και εγκατάστασης μίας φοιτητικής εστίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής. Η επιλογή του χώρου εγκατάστασής της θα πρέπει να είναι σε ένα κοντινό σημείο ως προς τις Πανεπιστημιούπολεις του Άλσους Αιγάλεω και του Αρχαίου Ελαιώνα. Σημειώνεται ότι μεταξύ των δύο Πανεπιστημιούπολεων του Άλσους Αιγάλεω και του Αρχαίου Ελαιώνα δεν υπάρχει τόσο πυκνή δόμηση, όσο στο χώρο της Πανεπιστημιούπολης Αθηνών, που βρίσκεται κοντά στο κέντρο της Αθήνας. Η χωροθέτηση αυτή θα βοηθούσε στην επίλυση του στεγαστικού προβλήματος των φοιτητών, αλλά όχι μόνον σε αυτό. Με την δημιουργία της θα προκύψουν, επιπλέον, οφέλη για τους φοιτητές, με κυριότερο τη μείωση του επιπλέον χρόνου φοίτησής τους. Επειδή στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής υπάρχουν 27 τμήματα, αυτό το πρόβλημα αφορά δεκάδες εκατοντάδες φοιτητές ετησίως.

Η αναζήτηση χώρου διαμονής στους φοιτητές που φεύγουν από τη μόνιμη κατοικία τους αποτελεί πηγή άγχους, κάτι το οποίο μεγιστοποιείται από την έλλειψη στέγης σε φοιτητική εστία κοντά στο πανεπιστήμιο. Η ανάγκη για χωροθέτηση φοιτητικών εστιών είναι διαρκώς αυξανόμενη. Σημαντικοί παράγοντες ικανοποίησης των φοιτητών, ως προς την φοιτητική εστία που κατοικούν, αποτελούν η απόσταση από τις εγκαταστάσεις του πανεπιστημίου, το εξωτερικό περιβάλλον της εστίας, η εύκολη πρόσβαση στο πανεπιστήμιο και η ασφάλεια στην περιοχή. Η καλύτερη δυνατή χωροθέτηση μίας φοιτητικής εστίας θα οδηγούσε σε άμβλυνση των παραπάνω

αντιξοοτήτων, έτσι ώστε, ο φοιτητής που θέλει να σπουδάσει να έχει όσο το δυνατόν λιγότερες ανησυχίες.

Ανεξαρτήτως της χωροθέτησης μίας φοιτητικής εστίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, που αποτελεί το αντικείμενο της παρούσης εργασίας, κρίνεται σκόπιμο να αναφερθεί ότι, ο φοιτητής καλείται να πάρει σύνθετες αποφάσεις που αφορούν, όχι μόνο στην στέγασή του, αλλά και στον τρόπο ζωής του για τα επόμενα φοιτητικά του χρόνια διαμένοντας σε φοιτητική εστία. Αρχικώς, ο χώρος διαμονής (θεωρητικά) δίνει την αίσθηση ότι ο φοιτητής νιώθει κομμάτι της κοινότητας, όταν ζει ακριβώς στο κέντρο της. Επιπλέον, το δωμάτιο παρέχει μια εύκολη ζωή. Η διαμονή στην φοιτητική εστία εγγυάται ότι κάθε είδους εγκαταστάσεις και ανέσεις θα είναι εύκολα προσβάσιμες - από τις αίθουσες διδασκαλίας και τη βιβλιοθήκη μέχρι το γυμναστήριο και την τραπεζαρία. Και όσο μικρότερη είναι η απόσταση, τόσο πιο πιθανό είναι να παρακολουθεί και να συμμετέχει στις δραστηριότητες που προσφέρονται. Πέρα από τη γρήγορη μετακίνηση, η διαμονή στην φοιτητική εστία σημαίνει επίσης, ότι πιθανότατα ο φοιτητής θα συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα σίτισης. Δεν θα χρειαστεί να ανησυχεί για την αγορά ειδών παντοπωλείου ή για τη μαγειρική. Όλα θα γίνουν για εκείνον χάρη στις υπηρεσίες της εστίασης. Ομοίως, το Πανεπιστήμιο θα παρέχει επίσης το προσωπικό που θα συντηρεί τα μπάνια, τους κοινόχρηστους χώρους της εστίας κ.λ.π. Και πιθανόν το δωμάτιο να διαθέτει ενσύρματο Διαδίκτυο / Wi-Fi. Άλλωστε τα δωμάτια είναι ένας υπέροχος τρόπος για να συναντήσει ανθρώπους και να δημιουργήσει φιλίες.

1.1 Προσέγγιση του προβλήματος

Ένα από τα σύγχρονα προβλήματα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι η σωστή χωροθέτηση της φοιτητικής εστίας, καθώς και τα ενδεχόμενα προβλήματα του κτιρίου. Αυτή η διπλωματική εργασία εστιάζει στο πρόβλημα της χωροθέτησης της φοιτητικής εστίας. Η λύση του να χωροθετηθεί η εστία σε Πανεπιστημιούπολη δε θα ληφθεί υπόψη, διότι πρέπει η φοιτητική εστία να βρίσκεται στην κοινή τομή των παραμέτρων που θα τεθούν. Όπως αναλύεται παρακάτω, οι μικρές αποστάσεις μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών, των μέσων μαζικής μεταφοράς και της σχολής βοηθάει τους φοιτητές στο να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους.

Η Πανεπιστημιούπολη Αθηνών φιλοξενεί μόνο ένα από τα 27 τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, γι' αυτό η επιλογή του χώρου εγκατάστασης μίας

νέας φοιτητικής εστίας θα πρέπει να είναι σε ένα κοντινό σημείο ως προς τις Πανεπιστημιούπολεις του Άλσους Αιγάλεω και του Αρχαίου Ελαιώνα. Επισημαίνεται πως μεταξύ των δύο Πανεπιστημιούπολεων του Άλσους Αιγάλεω και του Αρχαίου Ελαιώνα δεν υπάρχει τόσο πυκνή δόμηση, όσο στο χώρο της Πανεπιστημιούπολης Αθηνών που βρίσκεται πολύ κοντά στο κέντρο της Αθήνας.

Γενικότερα, η στέγαση των φοιτητών θεωρείται αναπόσπαστο μέρος των εγκαταστάσεων που παρέχονται από ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για να επιτρέψουν στους φοιτητές να επεκτείνουν τις πνευματικές τους ικανότητες, καθώς η Amole (2009a, β) υποστήριξε ότι η στέγαση των φοιτητών αποτελείται από μονάδες υπνοδωματίων, συμπεριλαμβανομένων άλλων κοινών βοηθητικών δωματίων, όπως μπάνια, κουζίνες, πλυντήριο, τουαλέτες, αίθουσες αναψυχής και καντίνες που μπορούν να τοποθετηθούν είτε σε κάθε όροφο είτε στα οικοδομικά τετράγωνα ή σε ολόκληρη τη φοιτητική στέγαση. Ο Najib και ο Yusof (2009) βλέπουν τη στέγαση των φοιτητών ως ένα μέρος που προσφέρει ασφάλεια και προστασία της ιδιωτικής ζωής, στο οποίο οι διαχειριστές στέγασης του πανεπιστημίου μπορούν να ικανοποιήσουν τις ανάγκες και τις προσδοκίες των φοιτητών, ενοικιάζοντας αυτούς τους χώρους σε αυτούς.

Ως εκ τούτου, η στέγαση των φοιτητών μπορεί να θεωρηθεί ως ένα σύνολο καταλυμάτων που παρέχονται από τη Πανεπιστημιακή αρχή για να στεγάσουν φοιτητές με κανόνες και υποχρεώσεις που έχουν θεσπιστεί για την παρακολούθηση των συμπεριφορών των και, αν θεωρηθεί απαραίτητο, την επιβολή ποινών σε αυτούς. Αυτά τα καταλύματα είναι εξοπλισμένα με κοινόχρηστες εγκαταστάσεις που μπορεί να βρίσκονται σε κάθε όροφο ή μεταξύ ορισμένων αριθμών δωματίων. Μπορεί λοιπόν, να θεωρηθεί ότι η λειτουργία της στέγασης των φοιτητών στην Πανεπιστημιούπολη ξεπερνά την απλή παροχή στέγασης για τους φοιτητές, ενισχύοντας τις διαπροσωπικές τους σχέσεις. Ο Hassanain (2008) στην έρευνά του δήλωσε ότι η διαθεσιμότητα της στέγασης στην πανεπιστημιούπολη μπορεί να κάνει τον φοιτητή να φτάσει στην πνευματική ικανότητα που χρειάζεται για την ανάπτυξη του χαρακτήρα και, μέσω αυτής της εμπειρίας να οδηγηθεί στην ευημερία.

Στην φοιτητική εστία, η στέγαση των φοιτητών προσφέρει το καλύτερο σε αυτούς κατά την ακαδημαϊκή τους πορεία, καθώς ικανοποιεί τόσο τη σωματική, όσο και την ψυχολογική ανάγκη τους να πετύχουν τους ακαδημαϊκούς τους στόχους. Σε οποιοδήποτε εγκαταστάσεις στέγασης, το κύριο σημείο είναι η παροχή καταφυγίου, δηλαδή προστασία από τον καιρό (βροχή, ήλιος, άνεμος και σκόνη), αλλά και παροχή κοινωνικής προστασίας. Με άλλα λόγια, η δυνατότητα ανάπτυξης διαπροσωπικών

σχέσεων και αλληλεπιδράσεων μέσα στις φοιτητικές εστίες. Η άποψη αυτή ενισχύθηκε περαιτέρω από τους Willoughby et al. (2009) που υποστήριξαν ότι οι κατάλληλες οικιστικές παροχές στη στέγαση των φοιτητών θα πρέπει να προσφέρουν κατάλληλο περιβάλλον και να προάγουν την ενότητα μεταξύ των φοιτητών και την ασφάλεια. Ταυτόχρονα οι εστίες θα πρέπει να παρέχουν μια αίσθηση κοινής χρήσης (Curley, 2003) που τους επιτρέπει να αναπτύξουν κοινωνική συνοχή και να είναι υπεύθυνοι πολίτες (Hassanain, 2008). Οι Liu (1999) και Vera-Toscano και Ateca-Amestoy (2007) επιβεβαίωσαν αυτήν τη θέση δηλώνοντας ότι ένα άτομο είναι λογικό να επιθυμεί ένα σπίτι που μπορεί να προσφέρει ένα αίσθημα ασφάλειας και ιδιωτικότητας, σε συνδυασμό με τις θετικές αλληλεπιδράσεις της γειννίας, τις κοινόχρηστες εγκαταστάσεις με άτομα από τον ίδιο κύκλο, την εύκολη μετακίνηση από και προς την εργασία και τις παροχές διαχείρισης του περιβάλλοντος χώρου.

1.2. Δομή

Τα δομικά στοιχεία της παρούσας διπλωματικής εργασίας αποτελούν τα πέντε (5) ακόλουθα κεφάλαια:

Κεφάλαιο 1: Εισαγωγή στο πρόβλημα της χωροθέτησης φοιτητικής εστίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

Κεφάλαιο 2: Αναφέρεται στη βιβλιογραφική ανασκόπηση σχετικά με το ποιοι είναι οι παράγοντες ικανοποίησης των φοιτητών καθώς και οι ανησυχίες που θα πρέπει να εξαιρεθούν από το περιβάλλον και από τους κοινωνικούς φορείς προς τους φοιτητές.

Κεφάλαιο 3: Αναφέρεται στη μεθοδολογία που θα πρέπει να εφαρμοστεί για την εύρεση της καλύτερης περιοχής, αφότου έχουν προσδιοριστεί οι παράμετροι που χρειάζονται για τη μελέτη.

Κεφάλαιο 4: Αναφέρεται στην εφαρμογή της μεθοδολογίας που προηγήθηκε και παρουσιάζεται η περιοχή εγκατάστασης, σύμφωνα με τη βοήθεια του Συστήματος Γεωγραφικών Πληροφοριών (GIS). Το κεφάλαιο καταλήγει με το σχολιασμό των αποτελεσμάτων και γίνεται ανάλυση της περιοχής.

Κεφάλαιο 5: Συνοψίζονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την παρούσα εργασία. Γίνεται αναφορά στα προβλήματα που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της συγγραφής της και παρουσιάζονται στόχοι που θα ήταν ιδανικό να επιτευχθούν για μελλοντικές μελέτες.

2. Βιβλιογραφική Ανασκόπηση Χωροθέτησης Πανεπιστημιούπολεων - Φοιτητικών Εστιών

2.1. Πρώιμη Ανάπτυξη Θεωρίας Χωροθέτησης και Πολύπλοκα Συστήματα

Η γέννηση και οι πρώιμες εξελίξεις της Θεωρίας Χωροθέτησης, η οποία πραγματοποιήθηκε πριν από το 1950, μπορούν να συνοψιστούν σε τρεις κύριες συνεισφορές (Capello, 2014):

- το μοντέλο της χρήσης της γεωργικής γης του von Thünen (1826),
- τα μοντέλα βιομηχανικής χωροθέτησης του Weber (1909) και του Hotelling (1929), που γέννησαν τη “Θεωρία Χωρικού Διαγωνισμού” (*Spatial Competition Theory*),
- την Θεωρία των Κεντρικών Τόπων των Christaller (1933) και Lösch (1940).

Η ιστορική συμβολή των von Thünen (1826), Weber (1929), Hotelling (1929) Christaller (1933) και ο Lösch (1940) στη θεωρία χωροθέτησης μπορεί να αναλυθεί από δύο απόψεις: α) την *γεωγραφική άποψη*, όπου οι προαναφερθέντες έχουν τυποποιήσει τις αστικές γεωγραφικές θεωρίες ξεκινώντας από τους συμπεριφορικούς και οικονομικούς καθοριστικούς παράγοντές τους και β) την *οικονομική άποψη*, όπου έχουν συμβάλει στην οικονομική θεωρία εισάγοντας ρητά το χώρο ως βασικό καθοριστικό παράγοντα των οικονομικών δραστηριοτήτων.

Εικόνα 1. Εστία του Harvard University αρχές του 20^{ου} αιώνα (Το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ ήταν αρχικά ένα κτίριο πολλαπλών χρήσεων, με αίθουσες διδασκαλίας ακριβώς δίπλα σε υπνοδομάτια).

Πηγή: <https://www.smithsonianmag.com/history/history-college-dorms-180971457/>

Εικόνα 2. Φοιτητική εστία του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Πηγή: <http://domesindex.com/buildings/foithtikh-estia-toy-e8nikoy-metsobiou-polytexneioy/>

2.2. Πολύπλοκα Συστήματα

Παρόλο που η πολυπλοκότητα φαίνεται να είναι εγγενές μέρος του ορισμού ενός συστήματος, η σύγχρονη έννοια των πολύπλοκων συστημάτων έχει αναδυθεί κατά τη δεκαετία του 1980 από τα έργα του Prigogine και των συναδέλφων του σχετικά με τα συστήματα διασποράς στη χημική φυσική (Prigogine and Nicolis, 1967; Prigogine and Lefever, 1968; Nicolis and Prigogine, 1977). Ακολουθώντας τα έργα τους, ένα πολύπλοκο σύστημα μπορεί να οριστεί ως ένα σύστημα που αποτελείται από πολλά αλληλεπιδρώντα υποσυστήματα, του οποίου το βασικό χαρακτηριστικό είναι ότι η γενική συμπεριφορά του εξαρτάται από τις μονάδες του με έναν ασήμαντο τρόπο. Με τον τρόπο αυτό, ομοίως η φοιτητική εστία εξαρτάται από τους φοιτητές που διαθέτει αλλά και από την αλληλεπίδραση με τις γύρω λειτουργίες έτσι ώστε να αποκτά περαιτέρω νόημα η ίδια.

2.3. Χωρικά μοντέλα πανεπιστημιούπολεων

Η κατηγοριοποίηση της χωρικής ανάπτυξης των Πανεπιστημίων διαφοροποιείται σε δύο μοντέλα. Το πρώτο μοντέλο χωρικής ανάπτυξης αναπτύχθηκε στην Ευρώπη, τα πανεπιστήμια που δημιουργήθηκαν τότε υπήρχαν μέσα στον αστικό ιστό των ευρωπαϊκών πόλεων και δίδασκαν ιατρική, νομική και θεολογία (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Α. *αιχώρος* 17: 136-163, 2012). Αυτά δημιουργήθηκαν τον 12^ο αιώνα στην Μπολόνια, την Οξφόρδη και το Παρίσι. Αυτό το φαινόμενο συνεχίστηκε στην

περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης με τη δημιουργία νέων πανεπιστημίων στα κέντρα των πόλεων, που αναπτύχθηκαν σαν δυναμικά βιομηχανικά κέντρα (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ. αειχώρος 17: 136-163,2012).

Από τον 19^ο αιώνα και μετέπειτα, η αυξανόμενη πορεία του πληθυσμού των φοιτητών διαφοροποίησε αυτό το συγκεντρωτικό μοντέλο. Στα τέλη του 19^{ου} και αρχές 20^{ου} αιώνα, η πλειονότητα των «αστικών» πανεπιστημίων άρχισε να χάνει τη χωρική ομοιογένεια και μετατράπηκε σε ένα σύνολο διασκορπισμένων σχολών και κτιρίων μέσα στον αστικό ιστό, διατηρώντας ωστόσο τις περισσότερες φορές ένα κεντρικό πυρήνα οικοδομικών τετραγώνων για κτίρια διοίκησης ή χώρους για επίσημες τελετές. Τα πολεοδομικά σχέδια δεν αποτελούσαν στοιχείο της συγκέντρωσης των πανεπιστημιακών κτιρίων στην Ευρώπη (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ. αειχώρος 17: 136-163,2012).

Το δεύτερο μοντέλο αναπτύχθηκε στην Αμερική σύμφωνα με τον Turner, 1984 και τον Brockliss, 2000. Αφορά τη δημιουργία συμπλεγμάτων πανεπιστημιακών υποδομών με μεγάλη λειτουργική αυτονομία όπου χωροθετήθηκαν κοντά σε μικρές πόλεις. Η γειτνίαση βοήθησε στην κάλυψη διάφορων λειτουργικών αναγκών τους, ενώ η πόλη σταδιακά αποκτούσε εξάρτηση με το κάθε πανεπιστήμιο (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ. αειχώρος 17: 136-163,2012). Ένα παράδειγμα της συγκεκριμένης κατηγορίας είναι το Πανεπιστήμιο του Harvard που αναπτύχθηκε κοντά στη μικρή πόλη του Cambridge. Εκτός των ανωτέρω μοντέλων αναπτύχθηκαν και νέες πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις στις περιφέρειες μεγάλων πόλεων, όπως στο πανεπιστήμιο Yale στη Φιλαδέλφεια και το Columbia στη Νέα Υόρκη (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ. αειχώρος 17: 136-163,2012). Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα την προκειμένης τάσης χωροθέτησης και σχεδιασμού των πανεπιστημιακών εγκαταστάσεων είναι το campus του Berkeley του San Francisco, που προβλέφθηκε να σχεδιασθεί σαν ένα μεγάλο ακαδημαϊκό χωρίο, αποτελούμενο από 28 κτίρια σε 100 εκτάρια για 5.000 φοιτητές) στα σύνορα του San Francisco, για το σχεδιασμό του οποίου προκηρύχθηκε το 1897 διεθνής διαγωνισμός (Turner, 1984).

Στην Ελλάδα, η δημιουργία εγκαταστάσεων για την τριτοβάθμια εκπαίδευση μπορεί να χωριστεί σε τέσσερις (4) χρονικές περιόδους, οι οποίες είναι οι εξής:

Πρώτη: Η ανέγερση του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (ΕΜΠ) και του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Δεύτερη: Ίδρυση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ) και ανασυγκρότηση του ΕΜΠ.

Τρίτη: Μεταρρύθμιση Παπανδρέου τη δεκαετία του '60, ίδρυση δύο ισχυρών περιφερειακών πόλων στα Γιάννενα και την Πάτρα.

Τέταρτη: Αφορά τα σχεδιασμένα campus των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ στην επικράτεια τις τελευταίες δεκαετίες.

Η μακρόχρονη πορεία του Εθνικού Μετσόβιου και του Πανεπιστημίου Αθηνών αποτελούν χαρακτηριστικά παραδείγματα των αλληπάληλων μεταλλαγών στις ιδέες και πρακτικές ανάπτυξης των ελληνικών πανεπιστημιακών οργανισμών (Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ. *αιχώρος* 17: 136-163, 2012).

2.4. Παράγοντες Ικανοποίησης Φοιτητών από τις Φοιτητικές Εστίες

Σύμφωνα με τον Ubong (2007) η στέγαση μιας πανεπιστημιούπολης η οποία λειτουργεί ως καταφύγιο για φοιτητές του Πανεπιστημίου, είναι απαραίτητο να παρουσιάζει μια ατμόσφαιρα που είναι επιδεκτική μάθησης και ακαδημαϊκής επιτυχίας. Για την επίτευξη αυτού, οι φοιτητικές εστίες θα πρέπει να παρέχουν τα σημαντικότερα εσωτερικά περιβαλλοντικά κριτήρια έτσι ώστε να επηρεάζουν την αποδοτικότητα και την παραγωγικότητα των φοιτητών.

Είναι αναγκαίο να παρέχεται μια στέγαση στην πανεπιστημιούπολη που θα ικανοποιεί την ασφάλεια, την άνεση, τις απαιτήσεις και τις διευκολύνσεις των φοιτητών. Για την επίτευξη αυτού, προτείνεται ότι το τμήμα που είναι υπεύθυνο για τη διαμονή σε ξενώνες, να παρέχει δωμάτια επιπλωμένα με στρώματα και μαξιλάρια, ντουλάπες, γραφεία για μελέτη, κάγκελα όπου μπορούν να κρεμαστούν οι πετσέτες, καθρέπτες για ντύσιμο, κάδους απορριμμάτων, αποτελεσματικό σύστημα φωτισμού και επαρκείς ηλεκτρικές πρίζες. Για λόγους ασφάλειας, οι πόρτες θα πρέπει να διαθέτουν κλειδαριές ασφαλείας, τα κτίρια πρέπει να είναι περιφραγμένα και τα παράθυρα να είναι ασφαλείας προς αποφυγή διαρρήξεων (Koch et al., 1999; Amole, 2005, 2009a, b; Hassanain, 2008; Olujimi and Bello, 2009; La Roche et al., 2010).

Τα δωμάτια, οι τουαλέτες, τα ντουλάπια και κάθε κοινός χώρος αποτελούν τέσσερις βασικούς τύπους εγκαταστάσεων που παρέχονται στη μονάδα στέγασης των φοιτητών. Σε ορισμένες περιπτώσεις μπορεί να περιλαμβάνει δευτερεύουσες εγκαταστάσεις. Ειδικά οι χώροι που θα μελετούν οι φοιτητές θα πρέπει να είναι αρκετά προσεγμένοι και μεγάλοι έτσι ώστε να ενθαρρύνονται όλο και περισσότεροι φοιτητές να μελετούν. Επίσης αυτοί οι χώροι μπορούν να φιλοξενήσουν μεγάλο αριθμό φοιτητών και να

εξυπηρετούν χωρικά το πανεπιστήμιο (Koch et al. (1999), Amole (2005), Hassanain (2008), Olujimi and Bello (2009), La Roche et al. (2010).

Οι φοιτητές που ζουν στην εστία δεν θα πρέπει να περιορίζονται μόνο στη διαμονή εντός δωματίου, αλλά θα πρέπει να υπάρχουν και άλλες εγκαταστάσεις που θα ενισχύσουν την παραμονή στη φοιτητική εστία. Αυτές οι εγκαταστάσεις μπορούν να είναι υπηρεσίες υποστήριξης (Najib, 2011), καθώς συμβάλλουν στην κάλυψη των αναγκών και των προσδοκιών του φοιτητή. Σύμφωνα με τους Abramson (2009) και La Roche et al. (2010), υπάρχει ανάγκη για καφετέρια, μίνι μάρκετ, βιβλιοπωλείο και τραπεζικό σύστημα που περιλαμβάνει αυτοματοποιημένο ταμειολογιστικό μηχάνημα (ATM) κοντά στην περιοχή της φοιτητικής στέγασης. Η εγκατάσταση όλων των άνω παροχών σύμφωνα με τους Najib et al. (2011α, β), είναι πολυέξοδο εγχείρημα ειδικά για αναπτυσσόμενες χώρες, γεγονός βέβαια που αναδεικνύει το υψηλό επίπεδο προσδοκιών των φοιτητών.

2.5. Προσβασιμότητα στις Μεταφορές και Εγκληματικότητα

Μελέτες έχουν δείξει ότι μεταβλητές όπως η διαίρεση μίας περιοχής σε μικρές οδούς συμβάλλει στην εγκληματική δραστηριότητα στις πόλεις. Οι ζώνες εμπορικής και μικτής χρήσης είναι ιδιαίτερα ευάλωτες στο έγκλημα, καθώς χαρακτηρίζονται από μεγάλες διασταυρώσεις με υψηλή κυκλοφορία αυτοκινήτων και ενίοτε οδηγούς γρήγορης οδήγησης υψηλού ρίσκου. Οι Morta & Castro (2010) υποστήριξαν ότι τέτοιοι παράγοντες - η κατανομή της γης και η προσβασιμότητα - είναι επίσης σημαντικοί καθοριστικοί παράγοντες του εγκλήματος στη μικρο-κλίμακα, ιδιαίτερα σε πανεπιστημιούπολη. Ο τόπος έρευνας επέλεξαν να είναι μια από τις μεγαλύτερες πανεπιστημιούπολεις στις Φιλιππίνες, όπου με την πάροδο των ετών οι φοιτητές υπέφεραν από κλοπές και ληστείες.

Στην προηγούμενη έρευνα, Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών και η Εκτίμηση πυκνότητας πυρήνα χρησιμοποιήθηκαν για τον εντοπισμό των συγκεντρώσεων/ συχνοτήτων των εγκλημάτων στην πανεπιστημιούπολη (επίσης γνωστών ως «καυτών σημείων») και τη συσχέτισή τους με γεωγραφικά χαρακτηριστικά της περιοχής. Στη συνέχεια, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση “Πολλαπλών Κεντρικών Δεδομένων (Multiple Centrality Assessment - MCA)” για την εξέταση του οδικού δικτύου. Οι τιμές για τα κεντρικά σημεία βαθμού και εγγύτητας υπολογίστηκαν και σχεδιάστηκαν σε ψηφιακούς χάρτες για να διαπιστωθεί εάν τα πιο «κεντρικά» (δηλαδή, συνδεδεμένα)

τμήματα του δρόμου είναι εκείνα που είναι πιθανότερο α διαπραχθεί ένα έγκλημα. Τα αποτελέσματά της έρευνας των Morta & Castro (2010) υποστηρίζουν τα συμπεράσματα που προκύπτουν από μακροοικονομικές αναλύσεις.

Πρώτον, η γεωγραφική ανάλυση συμβάλλει στην πιθανότητα εγκληματικότητας σε ένα περιβάλλον πανεπιστημιούπολης. Επίσης επηρεάζει την επισκεψιμότητα ενός συγκεκριμένου μέρους, με υψηλή πυκνότητα ωφελουμένων που υποδηλώνει περισσότερους πιθανούς στόχους για προσβολή. Παρ' όλα αυτά, τα ποσοστά εγκληματικότητας δεν εξαρτώνται αποκλειστικά από την δημοτικότητα ενός συγκεκριμένου χώρου. Αντ' αυτού, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η εγκληματικότητα στα πανεπιστήμια, συνιστάται να χρησιμοποιηθούν μηχανισμοί όπως ο καταλληλότερος τοπογραφικός σχεδιασμός και η συνεχής παρακολούθηση στους διαδρόμους (Morta & Castro, 2010).

Δεύτερον, η δυνατότητα εισόδου σε ένα πανεπιστήμιο σχετίζεται με το ποσοστό εγκληματικότητας στην πανεπιστημιούπολη. Οι πόλεις με υψηλή εγκληματικότητα συνδέονται άμεσα με τα μέσα μαζικής μεταφοράς και βρίσκονται πολύ κοντά σε μεγάλες διασταυρώσεις. Αυτά τα δύο χαρακτηριστικά προσφέρουν διεξόδους πολλαπλών τρόπων διαφυγής στους εγκληματίες/παραβάτες. Η διαθεσιμότητα των δημόσιων μεταφορών όμως, σημαίνει, ότι τα πανεπιστήμια είναι εύκολα προσβάσιμα από κεντρικούς κόμβους ή βρίσκονται κοντά σε περιοχές υψηλού εγκλήματος: το μεγαλύτερο «καυτό σημείο» στην πανεπιστημιούπολη χαρακτηρίζεται από χαμηλή κεντρικότητα και υψηλή προσβασιμότητα στις δημόσιες συγκοινωνίες. Αλλά με βάση το σενάριο που δημιουργείται από τα Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών, ο περιορισμός της προσβασιμότητας στις μεταφορές θα είχε δυσμενείς επιπτώσεις στην επίτευξη της ευνομίας στην πανεπιστημιούπολη. Ως εκ τούτου, τα μέτρα που αντιμετωπίζουν την ευαλωτότητα των φοιτητών και μειώνουν τις πιθανότητες να αποτελούν οι φοιτητές πιθανούς στόχους ή θύματα εγκληματικότητας ή παραβατικότητας, είναι όντως τα πιο κατάλληλα. Η ορθή αξιοποίηση της περιοχής μπορεί να επηρεάσει την εμφάνιση εγκληματικότητας σε πανεπιστημιούπολεις, στις οποίες, παρ' όλο που είναι πυκνοκατοικημένες, δεν υπάρχουν συχνά μάρτυρες στον τόπο του εγκλήματος. Στο UP Diliman, τέτοια ελκυστικότητα του στόχου παρατηρείται ιδιαίτερα σε περιοχές παροχής κοινοτικών υπηρεσιών και κοιτώνες. Οι κοινοτικές υπηρεσίες παρέχουν επίσης ένα συνδυασμό θεσμικών και εμπορικών δραστηριοτήτων. Σύμφωνα με τη βιβλιογραφία, οι εμπορικές δραστηριότητες θεωρούνται γενικά ελκυστικές για τους παραβάτες. Η κεντρική οδός φαίνεται να σχετίζεται αρνητικά με

το έγκλημα. Όσο χαμηλότερη είναι η τιμή, τόσο υψηλότερη είναι η πιθανότητα διάπραξης κάποιου εγκλήματος. Στην πραγματικότητα, μόνο ένα από τα πέντε καυτά σημεία στην πανεπιστημιούπολη ταιριάζουν σε αυτό το συμπέρασμα. Τα άλλα βρίσκονται σε τμήματα του δρόμου με χαμηλή ή μέση κεντρικότητα. Ωστόσο, η προσβασιμότητα αντισταθμίζει την κακή κεντρικότητα τμημάτων, καθιστώντας τα χωρικά πιο ελκυστικά για τους παραβάτες. Η προσέγγιση για την επίλυση προβλημάτων ασφάλειας στην πανεπιστημιούπολη είναι διαφορετική από της αντίστοιχη των πόλεων, όπως αλλαγή στην χωρική εκμετάλλευση ή στην κίνηση. Απλά μέτρα που στοχεύουν στη μείωση της ελκυστικότητας ορισμένων περιοχών ως προς τους πιθανούς εγκληματίες, φαίνεται να λειτουργούν καλύτερα συγκριτικά με τη μείωση της ελκυστικότητας γενικότερα στην πανεπιστημιούπολη. Με άλλα λόγια, είναι καλύτερα να αντιμετωπιστεί κυρίως η ευαλωτότητα πιθανών στόχων σε εγκληματική δραστηριότητα (Morta & Castro, 2010).

2.6. Η επίδραση της Απόστασης μεταξύ Πανεπιστημιούπολης και Φοιτητικής Εστίας

Οι παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα ενός φοιτητή να πετύχει στο Πανεπιστήμιο και να ολοκληρώσει τις σπουδές του είναι πολλοί. Οι φοιτητές που ζουν στην πανεπιστημιούπολη, τουλάχιστον στο πρώτο έτος, έχουν αποδειχθεί ότι είναι πιθανότερο να ολοκληρώσουν τις σπουδές τους σε σύγκριση με τους φοιτητές που ζουν εκτός πανεπιστημιούπολης. Οι φοιτητές που μετακινούνται μπορούν να αφιερώσουν λιγότερο χρόνο στις σπουδές τους και μπορεί να έχουν λιγότερες ευκαιρίες να αναπτύξουν μια ισχυρή δέσμευση με τις σπουδές τους και με το πανεπιστήμιο τους. Μπορεί να υποθεθεί ότι οι φοιτητές που ζουν πιο μακριά από μια πανεπιστημιούπολη μπορεί να δυσκολεύονται να παρακολουθήσουν μαθήματα και να ολοκληρώσουν εξωτερικές εργασίες που απαιτούνται από τα Τμήματά τους. Αρχικά αξίζει να αξιολογηθεί η σχέση μεταξύ της απόστασης ενός φοιτητή από την πανεπιστημιούπολη και του συνολικού μέσου όρου βαθμού του/της. Τα αποτελέσματα δεν υποστηρίζουν αυτήν την υπόθεση. Είναι θεμιτό να διερευνηθούν πιθανοί λόγοι για αυτό το εύρημα γεγονός που παρέχει νέες κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα.

Οι Newbold et al. (2011) διενήργησαν μια ανάλυση μεταξύ των φοιτητών που μετακινούνται και φοιτητών που διαμένουν στο πανεπιστήμιο και έδειξαν ότι υπήρχαν αρκετές βασικές διαφορές μεταξύ τους. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι

μετακινούμενοι φοιτητές τείνουν να είναι χαμηλότερων επιδόσεων. Οι φοιτητές αυτοί έφεραν μοναδικές ανάγκες και προκλήσεις, όπως συναισθήματα απομόνωσης, την ανάγκη εξισορρόπησης πολλαπλών ρόλων ζωής, διαφορετικών σχέσεων και συστημάτων υποστήριξης, καθώς και οικονομικά και χρονικά ζητήματα κόστους στέγασης και μεταφοράς (Newbold, Mehta, & Forbus, 2011). Οι Newbold et al. (2011) υπέθεσαν ότι οι οικογένειές των είναι λιγότερο εξοικειωμένες με το σύστημα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Πολλοί από αυτούς είναι επίσης πιο πιθανό να είναι φοιτητές πρώτης γενιάς σε πανεπιστήμιο που μπορεί να είναι λιγότερο καλά προετοιμασμένοι ακαδημαϊκά από τους συνομηλίκους τους. Οι Newbold et al. ανέφεραν επίσης ότι οι φοιτητές που μετακινούνται, ζουν περισσότερο χρόνο στο περιβάλλον εκτός πανεπιστημιούπολης, και έτσι οι πόροι υποστήριξής τους είναι πιθανό να είναι και εκτός της πανεπιστημιούπολης. Οι φοιτητές που ζουν στην πανεπιστημιούπολη έχουν μεγαλύτερη πρόσβαση σε συμβούλους, και συναδέλφους φοιτητές όταν αντιμετωπίζουν ένα παρόμοιο ακαδημαϊκό πρόβλημα. Όταν οι Newbold et al. (2011) διεξήγαγαν την μελέτη φοιτητών σε νοτιοδυτικό πανεπιστήμιο, διαπίστωσαν ότι οι μετακινούμενοι φοιτητές ήταν, κατά μέσο όρο, μεγαλύτεροι από τους φοιτητές της φοιτητικής εστίας, εργάζονταν περισσότερες ώρες, είχαν υψηλότερα προσωπικά εισοδήματα και ένιωθαν λιγότερο ταυτοποιημένοι με το πανεπιστήμιο στο οποίο παρακολούθησαν. Οι Newbold et al. (2011) ενθάρρυναν επίσης την πρόσθετη έρευνα για τις διαφορές μεταξύ των μετακινούμενων και των φοιτητών της φοιτητικής εστίας, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στα πανεπιστήμια να αναπτύξουν προγράμματα που εξυπηρετούσαν αποτελεσματικότερα τις ανάγκες κάθε ομάδας.

Σύμφωνα με τους Kuh et al(2001), οι φοιτητές που κατοικούσαν στην εστία είχαν πλεονεκτήματα σε σχέση με τους φοιτητές που μετακινούνταν. Από το συμπέρασμα που προέκυψε, η διαμονή στην πανεπιστημιούπολη σχετίζεται με τα κέρδη στην κοινωνική και προσωπική ικανότητα. Αυτό το ενισχυμένο επίπεδο ικανότητας μπορεί να βοηθήσει τους φοιτητές που ζουν στην πανεπιστημιούπολη να είναι πιο επιτυχημένοι στα μαθήματά τους. Αντίθετα, οι μετακινούμενοι έχει διαπιστωθεί ότι έχουν ελαφρώς χαμηλότερα επίπεδα αλληλεπίδρασης με μέλη της σχολής και ήταν λιγότερο πιθανό να συμμετάσχουν σε διδακτικές δραστηριότητες όπως λέσχες, πρακτική άσκηση και εμπειρίες στο εξωτερικό (Kuh et al., 2001). Όταν οι φοιτητές που μετακινούνται συγκρίνονται με τους συνομηλίκους τους στην πανεπιστημιούπολη, μπορεί να αισθάνονται μειονεκτικά όσον αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Μπορεί επίσης να αισθάνονται ότι δεν εμπλέκονται στη ζωή του πανεπιστημίου ή στις βασικές

δραστηριότητές του. Αυτό μπορεί να αποθαρρύνει αυτούς τους φοιτητές και να επηρεάσει τη δέσμευσή τους να συνεχίσουν τις εκπαιδεύσεις τους.

Σύμφωνα με τον Guerrero (2010), σε μια ανάλυση παραγόντων που επηρέασαν τη διατήρηση των φοιτητών σε νοτιοδυτικό πανεπιστήμιο (Saginaw Valley State University, Michigan), εντόπισε διάφορους παράγοντες που επηρέασαν τη συνεχιζόμενη δέσμευση των φοιτητών να παραμείνουν εγγεγραμμένοι στο πανεπιστήμιο. Μεταξύ των παραγόντων που εντοπίστηκαν, ήταν η κατάσταση μερικής απασχόλησης των φοιτητών βρέθηκε να έχει σημαντική σχέση με τη πιθανότητα εγκατάλειψης του πανεπιστημίου. Ο Guerrero ανέφερε ότι οι φοιτητές που παρακολούθησαν με μερική απασχόληση είχαν σχεδόν 230% περισσότερες πιθανότητες να εγκαταλείψουν από ότι ήταν φοιτητές πλήρους απασχόλησης. Οι φοιτητές που παρακολουθούν με μερική απασχόληση μπορούν να το κάνουν επειδή δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να παρακολουθήσουν σαν φοιτητές πλήρους απασχόλησης, και οι φοιτητές που φοιτούν με μερική απασχόληση είναι εξ ορισμού κάτοικοι εκτός πανεπιστημίου, επειδή τα περισσότερα κολέγια και πανεπιστήμια επιτρέπουν μόνο φοιτητές πλήρους απασχόλησης να ζουν στην πανεπιστημιούπολη.

Σε παρόμοιο παράδειγμα για το πώς η κατάσταση των μετακινούμενων φοιτητών μπορεί να επηρεάσει τις δεξιότητές των, οι Nonis et al. (2006) πραγματοποίησαν μια ανάλυση των συνηθειών σπουδών των φοιτητών επιχειρήσεων. Χώρισαν τα ερευνητικά θέματα σε δύο ομάδες: «Φοιτητές με Επίκεντρο την Πανεπιστημιούπολη» (“Campus-Centered Students” - CCS) και «Φοιτητές με Επίκεντρο τη Ζωή» (“Life-Centered Students” - LCS). Ενώ δεν υπήρχε αναφορά για το που ζούσε κάθε ομάδα φοιτητών, είναι λογικό να υποθέσουμε ότι οι φοιτητές με επίκεντρο αποκλειστικά τις σπουδές τους ήταν πιο πιθανό να ζήσουν στην πανεπιστημιούπολη ενώ οι φοιτητές μερικής απασχόλησης στο πανεπιστήμιο (π.χ. εργαζόμενοι φοιτητές), ήταν πιο πιθανό να ζουν εκτός πανεπιστημιούπολης. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης του Nonis et al. έδειξαν ότι οι φοιτητές με επίκεντρο την πανεπιστημιούπολη είχαν ελαφρώς υψηλότερους μέσους όρους βαθμολογίας και υψηλότερα επίπεδα ακαδημαϊκής απόδοσης. Μεταγενέστερη έρευνα που διεξήχθη από τους Nonis και Hudson (2010) διαπίστωσε ότι καθώς ο χρόνος των φοιτητών στην εργασία αυξήθηκε, τα επίπεδα ακαδημαϊκής απόδοσής των μειώθηκαν. Ο Nonis και ο Hudson διαπίστωσαν επίσης ότι οι μέσοι όροι βαθμολογίας των φοιτητών δεν σχετίζονται άμεσα με το χρόνο σπουδών στον οποίο ένας φοιτητής ήταν σε θέση να δεσμευτεί. Για να το εξηγήσουν αυτό, ο Nonis και ο Hudson υπέθεσαν ότι το χρονικό διάστημα της μελέτης μπορεί να

μην είναι η βασική μεταβλητή, αλλά αντ' αυτού η ικανότητα συγκέντρωσης μπορεί να είναι ο καλύτερος προγνωστικός παράγοντας της ακαδημαϊκής απόδοσης. Στο βαθμό που οι φοιτητές που μετακινούνται μπορεί να έχουν περισσότερες μη πανεπιστημιακές δεσμεύσεις και οικογενειακές δραστηριότητες για να συμμετέχουν, η απόδοσή τους μπορεί να επηρεαστεί από περιορισμούς στην ικανότητά τους να επικεντρώνονται στα ακαδημαϊκά τους καθήκοντα.

Οι Nelson et al. (2016) προσπάθησαν να διαλευκάνουν τους λόγους που διέπουν το κενό που εντοπίστηκε κατά την ακαδημαϊκή απόδοση των μετακινούμενων έναντι των μη μετακινούμενων φοιτητών. Η απόσταση ενός φοιτητή από την πανεπιστημιούπολη και πόσο επηρεάζει αυτή η απόσταση ένα φοιτητή στην αίθουσα διδασκαλίας δεν έχει εξεταστεί προσεκτικά στο παρελθόν. Απεδείχθη η αρνητική σχέση μεταξύ της απόστασης στην πανεπιστημιούπολη και του μέσου όρου βαθμολογίας, συνεπώς είναι εύλογο να αναρωτηθεί κανείς αν η χαμηλότερη ακαδημαϊκή απόδοση οφείλεται απλώς στην απόσταση. Εάν ναι, τότε η ανάπτυξη περισσότερων διαδικτυακών μαθημάτων μπορούν να βοηθήσουν αυτούς τους φοιτητές να πετύχουν.

Εάν η αιτία συνδέεται στενότερα με την απόσταση σε συνδυασμό με τις δεξιότητες των φοιτητών, όπως αποδεικνύεται από τη σχέση μεταξύ του μέσου όρου βαθμολογίας λυκείου και πανεπιστημίου, τότε οι φοιτητές που ταξιδεύουν για μετακινήσεις μπορεί να χρειάζονται επιπλέον πόρους ακαδημαϊκής υποστήριξης. Αυτοί οι πόροι μπορεί να παρέχονται αυτοπροσώπως ή μέσω Διαδικτύου με διαδικτυακή παράδοση. Τόσο οι φοιτητές όσο και οι καθηγητές θα πρέπει να αγκαλιάσουν την ανοδική τάση της τεχνολογίας και την προσπάθεια εξάλειψης τυχόν εμποδίων στη συνεχή πρόοδο. Εάν οι φοιτητές και οι υπεύθυνοι των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων είναι σε θέση να ενσωματώσουν την τεχνολογία στις τάξεις τους αποτελεσματικά, η εξ αποστάσεως μάθηση μπορεί να βρεθεί ως η λύση για μετακινούμενους φοιτητές βοηθώντας τους για καλύτερα ακαδημαϊκά επιτεύγματα.

2.7. Ο Παράγοντας της Υγείας στις Φοιτητικές Εστίες

Οι φοιτητές που ζουν σε πανεπιστημιακές κατοικίες, συχνά βιώνουν άσχημες συνθήκες διαβίωσης διότι μένουν μακριά από τα σπίτια και τις οικογένειες τους, υπάρχει το άγχος των σπουδών, κυριαρχεί μια παράξενη ρουτίνα και απουσιάζει η άμεσα διαθέσιμη καθοδήγηση. Η μελέτη των Shaikh & Deschamps (2006) είχε ως στόχο στη συλλογή πληροφοριών για την υγεία και σχετικά προβλήματα των φοιτητών σε πανεπιστημιακές

κατοικίες καθώς και στον εντοπισμό των λύσεων για τη βελτίωση της επικρατούσας κατάστασης. Ως μέθοδο, ακολούθησαν μια ποιοτική μελέτη που πραγματοποιήθηκε σε πέντε πανεπιστημιακές κατοικίες των Nancy, Metz και Strasbourg, της Γαλλίας. Στα ευρήματα της έρευνας του βρέθηκε ότι η πλειονότητα των φοιτητών έχει παράπονα για τις συνθήκες διαβίωσης στις κατοικίες αυτές. Αναφέρουν ότι δεν έχουν καλή υγεία. Προβλήματα όπως η κατάθλιψη, το άγχος, η κόπωση, η αϋπνία και η διατροφή είναι κοινά. Οι ξένοι φοιτητές υποφέρουν περισσότερο λόγω του πολιτισμικού σοκ, της γλώσσας και της νοσταλγίας. Έχει παρατηρηθεί τάση αυτοκτονιών, ειδικά στα κορίτσια. Τα οικονομικά προβλήματα, η υπερβολική μελέτη και η διάσπαση των σχέσεων είναι σημαντικοί παράγοντες. Για τα προβλήματα υγείας τους, γενικά ζητούν συμβουλές από ομοιοπαθείς και καταναλώνουν φάρμακα χωρίς ιατρική συνταγή. Πολλοί, δε χρησιμοποιούν την υπηρεσία υγείας των φοιτητών λόγω έλλειψης πληροφοριών ή δυσκολίας πρόσβασης από ορισμένα πανεπιστήμια ή πανεπιστημιακές κατοικίες. Συμπερασματικά, για την επίλυση των προβλημάτων τους και για τη διευκόλυνση της κοινωνικής τους ένταξης, οι φοιτητές πρέπει να εκπαιδεύονται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους μέσα στις πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις, επειδή η πλειονότητα προτιμά να έχει τη συμβουλή των συνομηλίκων τους.

Η ενίσχυση του ρόλου της διαχείρισης των κατοικιών, των φοιτητών-συμβούλων και της σχολής στο πανεπιστήμιο θα ήταν ένα άλλο κρίσιμο βήμα. Απαιτείται περισσότερος ελεύθερος χρόνος και κοινωνικές δραστηριότητες. Η ίδια η μελέτη αποτελεί το πρώτο στοιχείο της ευαισθητοποίησης σχετικά με την κατάσταση της υγείας των φοιτητών που ζουν σε αίθουσες διαμονής στη Γαλλία. Η κόπωση, η απώλεια ενέργειας, η δυσκολία συγκέντρωσης, τα προβλήματα με τη διατροφή και ο συχνός πονοκέφαλος είναι τα προβλήματα που συμβάλλουν σημαντικά στην δημιουργία στρες στην πανεπιστημιακή κατοικία. Γενικά, δεν έχει παρατηρηθεί συγκεκριμένη παθολογία για αυτήν την κατάσταση εκτός από τα προβλήματα που οφείλονται σε διάφορες πτυχές της ζωής των φοιτητών: ακαδημαϊκές επιδόσεις, υγεία, σχέσεις, κοινωνική ζωή.

Οι φοιτητές χρειάζονται τη μέγιστη συγκέντρωση και ηρεμία κατά τη διάρκεια των εξετάσεων. Ο θόρυβος στις πανεπιστημιακές κατοικίες είναι πολύ ενοχλητικός και είναι ένας λόγος που οι φοιτητές επιθυμούν να μείνουν μόνοι τους. Κατά τη διάρκεια αυτής του μοναχικού διαστήματος, αναπτύσσουν σοβαρά νοσταλγικά συναισθήματα και πιθανότατα ασθενεί η ψυχική τους υγεία (Ronald, 1993). Τα οικονομικά προβλήματα, οι ακαδημαϊκές δυσκολίες, ο φόβος της αποτυχίας στις εξετάσεις και η αβεβαιότητα του μέλλοντος φέρνουν καταθλιπτικές στιγμές (Blackman, 1995). Οι

περισσότεροι φοιτητές δεν έκαναν κάτι ιδιαίτερο για την υγεία τους λόγω της έλλειψης χρόνου, ακόμη και αν κάποιος προσπάθησαν να το κάνουν, δεν το απολάμβαναν λόγω άλλων πιέσεων της φοιτητικής ζωής (Cordonnier, 1995). Κατά συνέπεια, βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση λίγο πριν από τις εξετάσεις. Η χρήση φαρμάκων μεταξύ του φοιτητικού πληθυσμού για μικρά σωματικά προβλήματα δεν είναι μια νέα ιδέα (Bayad, 1996; Carine, 1996). Η «αυτοθεραπεία» για τη θεραπεία των μικρών προβλημάτων όπως οι συχνές κεφαλαλγίες μπορεί να γίνει επικίνδυνη διότι μπορεί να δημιουργηθεί πρόβλημα στην όραση ή ακουστικά προβλήματα.

Η αυτοκτονία έχει αναδειχθεί ως η κύρια αιτία θανάτου μεταξύ της ηλικιακής ομάδας 20-30 ετών, ειδικά των γυναικών, όπου 40.000 απόπειρες και 1.000 αυτοκτονίες διαπράττονται κάθε χρόνο στη Γαλλία σύμφωνα με τον Resnick et al. (1997). Δεν είναι ευκόλως κοινώς αποδεκτή η έννοια του νεαρού φοιτητή να επισκεφθεί ψυχίατρο ή ψυχολόγο. Όπως έδειξε άλλη έρευνα (Boehm et al., 1993), είναι ενθαρρυντικό να βλέπουμε, στη μελέτη μας, ότι οι νέες γυναίκες συμβουλευονται την υπηρεσία υγείας των φοιτητών συχνότερα από τους άνδρες.

Σε άλλες μελέτες έχει αποδειχθεί ότι η δημιουργία εγκαταστάσεων υγείας στους φοιτητών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τις ώρες της υπηρεσίας, τη στάση του προσωπικού, την ποιότητα των πληροφοριών και το εύρος των διαθέσιμων υπηρεσιών στην δομή Υγείας (Gisselmann et al. 1987, Ronald 1993). Η εκπαίδευση για την υγεία μέσω συνομήλικων, υπήρξε μια δημοφιλής ιδέα στην προληπτική ιατρική (Boehm et al. 1993, Taramarcas 1995, Baudier et al. 1997). Σύμφωνα με αυτήν, οι συμβουλές των συνομήλικων ήταν μια αποτελεσματική μέθοδος Αγωγής Υγείας, καθώς οι νεότεροι φοιτητές αισθάνονται πιο άνετα όταν συζητούν με ανθρώπους της ηλικίας τους.

Σαν στρατηγική πολλοί φοιτητές επιθυμούν να έχουν «εθελοντές φοιτητών» μέσα στις πανεπιστημιακές αίθουσες για να βοηθήσουν τους νεοαφιχθέντες φοιτητές και εκείνους που αντιμετωπίζουν δυσκολίες. Η εκπαίδευση αυτών των εθελοντών από την Πανεπιστημιακή Υπηρεσία Υγείας θα μπορούσε να βοηθήσει τους φοιτητές να μάθουν: πως να δίνουν συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με προβλήματα υγείας, με υπηρεσίες υγείας των φοιτητών και για άλλα γενικά ζητήματα της φοιτητικής ζωής. Αυτοί οι συνομήλικοι μπορούν να διαδραματίσουν έναν αποτελεσματικό ρόλο στην εκπαίδευση για την υγεία και την παροχή συμβουλών στους φοιτητές που αναζητούν βοήθεια και στήριξη.

Το πρόβλημα του ατομικισμού και των εγωκεντρικών συμπεριφορών στις πανεπιστημιακές κατοικίες έχει επίσης αναφερθεί από τη πλειονότητα των φοιτητών.

Μια συγκεκριμένη πρόταση είναι να δημιουργηθούν κοινόχρηστοι χώροι μέσα στις αίθουσες με ευχάριστη ατμόσφαιρα, κοινόχρηστους χώρους εστίασης και αθλητικός εξοπλισμός για τη βελτίωση της ζωής στις πανεπιστημιακές κατοικίες. Μια άλλη πρακτική πρόταση των φοιτητών είναι να έχουν τακτικές συναντήσεις των «εθελοντών φοιτητών» και της διοίκησης πανεπιστημιακών κατοικιών για να συζητήσουν τα προβλήματα στις κατοικίες και να σκεφτούν πρακτικές λύσεις. Αυτές οι συγκεντρώσεις θα δημιουργήσουν την αίσθηση της συμμετοχής των φοιτητών στις αποφάσεις που λαμβάνονται για τη βελτίωση του περιβάλλοντος διαμονής του πανεπιστημίου.

2.8. Φοιτητικές Εστίες και Κάλυψη Φοιτητικών Αναγκών

Ο σκοπός της μελέτης των Inch & Sun (2013) ήταν τριπλός: να προσδιορίσει ποια χαρακτηριστικά της πανεπιστημιακής πόλης είναι σημαντικά για τους φοιτητές, να εκτιμηθεί η ικανοποίηση των φοιτητών με τα βασικά χαρακτηριστικά της πανεπιστημιακής πόλης τους και να καθορίσουν τα κριτήρια της συνολικής ικανοποίησης των φοιτητών αναλόγως με την πανεπιστημιούπολη. Για τη μελέτη αυτή επελέγη ένα ερευνητικό σχέδιο δύο σταδίων, ποικίλων μεθόδων. Η επιλογή των φοιτητών για την εν λόγω μελέτη αποτελεί το πρώτο στάδιο και 159 φοιτητές που του πανεπιστημίου του Otago στο Dunedin της Νέας Ζηλανδίας, περιλάμβανε το δεύτερο στάδιο. Τα ευρήματα της έρευνας έδειξαν ότι οι φοιτητές στο πανεπιστήμιο του Otago αντιλαμβάνονται τη στέγαση, την κοινωνικοποίηση και την αίσθηση της κοινότητας, της ασφάλειας και της πολιτιστικής ζωής ως τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της πανεπιστημιακής πόλης υποδοχής τους.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης που αξιολόγησαν τη σχετική ισχύ των χαρακτηριστικών της πόλης ερμηνεύοντας τη συνολική ικανοποίησή τους με την πόλη Dunedin, έδειξαν ότι τα ψώνια και το φαγητό, η ελκυστικότητα της πόλης και η ζωντάνια της, η κοινωνικοποίηση, η αίσθηση της κοινότητας και των δημόσιων συγκοινωνιών ήταν οι βασικοί παράγοντες της συνολικής ικανοποίησης τους με την πόλη. Οι ικανοποιημένοι με την κοινωνικοποίηση και την αίσθηση της κοινότητας, της πολιτιστικής κληρονομιάς της κοινότητας και του φυσικού περιβάλλοντος της πόλης. Συνολικά, οι προσδοκίες των φοιτητών για τα χαρακτηριστικά της πόλης επιτεύχθηκαν και ξεπεράστηκαν, ωστόσο η ικανοποίηση τους με τη στέγαση (χαρακτηριστικό που κατατάχθηκε ως το πιο σημαντικό) ήταν χαμηλή.

Η μη κάλυψη των προσδοκιών των φοιτητών δυνητικά μπορεί να επηρεάσει αρνητικά την εικόνα του πανεπιστημίου και να ενθαρρύνει τους φοιτητές να μεταφερθούν κάπου αλλού για περαιτέρω σπουδές εάν δεν αντιμετωπιστεί η πιο σημαντική τους ανάγκη, δηλαδή η στέγαση. Ως σημαντικός παράγοντας για τις πόλεις που έχουν πανεπιστήμια, πρέπει να οριστεί η κάλυψη των αναγκών και προσδοκιών των φοιτητών. Οι διαχειριστές του πανεπιστημίου σε συνεργασία με την Τοπική Αυτοδιοίκηση των πόλεων πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για τη διατήρηση των χαρακτηριστικών της πόλης που είναι σημαντικά για τους φοιτητές και που οδηγούν στην ικανοποίησή τους με την εμπειρία της πόλης, καθώς αυτοί αντιπροσωπεύουν ένα μεγάλο ποσοστό κατοίκων της. Οι συνέπειες της μη ικανοποίησης των αναγκών των φοιτητών θα μπορούσαν να είναι επιβλαβείς μακροπρόθεσμα. Ο βαθμός ικανοποίησής των με τις πόλεις υποδοχής τους έχει σε μεγάλο βαθμό αγνοηθεί. Τα ευρήματα των Insch & Sun (2013) προσδιορίζουν ποια χαρακτηριστικά των πόλεων είναι σημαντικά για τους φοιτητές, υπολογίζοντας την αντίληψη των φοιτητών για την πόλη υποδοχής τους.

Εικόνα 3. Η φοιτητική εστία στο Yale University κτίστηκε το 1871 και εξακολουθεί να στεγάζει φοιτητές

Πηγή: <https://www.yale.edu>

Εικόνα 4. Η φοιτητική εστία στο Princeton University κτίστηκε το 1897 και εξακολουθεί να στεγάζει φοιτητές

Πηγή: <https://www.forbes.com/sites/carolquillen/2020/09/29/the-department-of-education-versus-princeton-whats-at-stake/?sh=4c4300451023>

3. Μεθοδολογία χωροθέτησης

3.1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με την έρευνα που διενέργησαν οι Khozaei et al. (2010), οι σημαντικότεροι παράγοντες, που επηρεάζουν το επίπεδο ικανοποίησης των φοιτητών ως προς την εστία που κατοικούν, είναι η απόσταση από τις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου, το εξωτερικό περιβάλλον της εστίας, ο πληθυσμός της εστίας, η εύκολη πρόσβαση στο Πανεπιστήμιο, η ασφάλεια του ξενώνα, το μέγεθος του δωματίου, καθώς και η ασφάλεια του δωματίου. Η μελέτη διαπίστωσε επίσης, ότι ο προτιμώμενος ξενώνας για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου της Μαλαισίας ήταν ένας ξενώνας που η στρατηγική του θέση βρισκόταν σε κοντινή απόσταση από αίθουσες διαλέξεων και άλλες κύριες εγκαταστάσεις στην Πανεπιστημιούπολη. Η πρόσβαση στην Πανεπιστημιούπολη, καθώς και οι μικρές αποστάσεις μεταξύ των χώρων και της φοιτητικής εστίας, όπως παρουσιάστηκαν στη βιβλιογραφική ανασκόπηση της εργασίας, αποτέλεσαν ένα βασικό κριτήριο σε ένα μεγάλο πλήθος ερευνών με απώτερο σκοπό την ικανοποίηση των φοιτητών (Khozaei et al. 2010, Kuh et al. 2001, Nonis & Hudson 2006, Lutta 2008, Guerrero 2010, De Araujo & Murray 2010, Newbold et al. 2011, Nelson et al. 2016). Συγκεκριμένα, η έρευνα των De Araujo & Murray, (2010) έδειξε ότι οι φοιτητές που διαμένουν σε φοιτητικές εστίες πετυχαίνουν καλύτερα αποτελέσματα ως προς τους βαθμούς τους, σε σχέση με τους φοιτητές που μένουν στα σπίτια τους ή εκτός φοιτητικής εστίας. Επιπλέον, ο τελικός βαθμός των φοιτητών φαίνεται να επηρεάζεται και από τα επίπεδα ικανοποίησης των φοιτητών από τη διαμονή τους στη φοιτητική εστία. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την ικανοποίηση των φοιτητών είναι αυτός της ασφάλειας που νιώθουν και της ύπαρξης χαμηλών ποσοστών παραβατικότητας. Στη βιβλιογραφική ανασκόπηση παρουσιάστηκε ένα μεγάλο πλήθος ερευνών που συνηγορεί στην παραπάνω άποψη (Khozaei et al., 2010; De Araujo & Murray, 2010; Morta & Castro, 2010; Willoughby et al., 2009; Curley, 2003; Liu, 1999; Vera-Toscano et al., 2007; Koch et al., 1999; Hassanain, 2008; Amole, 2009; Najib, 2011; Olujimi & Bello, 2009; Curley, 2003; Hassanain, 2008; Abramson, 2009).

3.2. Κριτήρια Επιλογής Χωροθέτησης Φοιτητικής Εστίας

Ως αποτέλεσμα των παραπάνω μελετών, για την επιλογή του ιδανικού χώρου εγκατάστασης της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής λήφθηκαν

υπόψη 4 βασικά κριτήρια. Σε πρώτη ανάλυση, όσο μικρότερη είναι η απόσταση της φοιτητικής εστίας από τις εγκαταστάσεις της Πανεπιστημιούπολης, τόσο μεγαλύτερη είναι η ικανοποίηση των φοιτητών που διαμένουν στην εστία, δεδομένου ότι η απόσταση αποτελεί το βασικότερο παράγοντα ικανοποίησης των φοιτητών, κάτι που φαίνεται να συνδέεται με τις ακαδημαϊκές τους επιδόσεις. Έπειτα, η εύκολη πρόσβαση μεταξύ φοιτητικής εστίας και Πανεπιστημιούπολης είναι και αυτός παράγοντας, ο οποίος επηρεάζει την ικανοποίηση των φοιτητών και στη συνέχεια την ακαδημαϊκή τους πορεία. Η ασφάλεια, που παρέχει ο χώρος εγκατάστασης της φοιτητικής εστίας, εν συνεχεία, και η τριγύρω περιοχή αποτελεί ακόμη ένα παράγοντα ικανοποίησης των φοιτητών από τη διαμονή τους σε αυτή. Τέλος, το εξωτερικό περιβάλλον του χώρου εγκατάστασης της φοιτητικής εστίας, θα πρέπει να είναι όσο πιο φιλικό και διασκεδαστικό για τους φοιτητές ώστε να απολαμβάνουν τη φοιτητική τους ζωή όσο γίνεται πιο ποιοτικά (π.χ. θέατρα, καταστήματα εστίασης).

3.3. Προσδιορισμός παραμέτρων και βαρύτητα

Το πρώτο στάδιο για την εύρεση της κατάλληλης τοποθεσίας αφορά στην τοποθέτηση των μεταβλητών. Όπως προηγήθηκε στο κεφάλαιο 4.2 για την πλήρωση των κριτηρίων αυτών, θα πρέπει να βρεθούν οι μεταβλητές εκείνες που θα δώσουν τα καλύτερα αποτελέσματα για την πιο εποικοδομητική χωροθέτηση της εστίας. Οι παράμετροι που θέτονται, είναι οι εξής: Λιμάνι, Υποδομές Υγείας, Σταθμός ΚΤΕΛ, Αστυνομικό Τμήμα, Σταθμός τρένου, Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις, Στάσεις Μέσων Μαζικής Μεταφοράς. Όπως είναι λογικό, η κάθε παράμετρος έχει διαφορετική βαρύτητα με τις υπόλοιπες. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να τεθούν τιμές ανάλογα με το πόσο σημαντικές είναι στη μελέτη.

3.4. Αποτελέσματα Ερωτηματολογίου για τα βάρη των παραμέτρων

Η μεθοδολογία διακρίνεται σε τρεις φάσεις: την εύρεση των παραμέτρων, τη βαρύτητα των παραμέτρων και τέλος την εφαρμογή των παραμέτρων για τον εντοπισμό της καλύτερης θέσης. Οι μέθοδοι με τις οποίες μπορεί να επιτευχθεί ο προσδιορισμός των βαρών, είναι οι εξής: *η έρευνα με ερωτηματολόγιο, η υιοθέτηση των βαρών από άλλους σχετικούς δείκτες και ο προσδιορισμός με βάση την κρίση του ερευνητή*, (Κοτζαμάνης, 2009; Schnell et al., 2011). Η συγκεκριμένη εργασία ακολούθησε τη μέθοδο του

ερωτηματολογίου (**βλ. Παράρτημα**) λόγω της έλλειψης βιβλιογραφίας για τον ακριβή καθορισμό των παραμέτρων και τη βαρύτητά τους. Η μέθοδος της δειγματοληψίας ήταν τυχαία.

Για τους σκοπούς της εργασίας διενεμήθησαν 112 ερωτηματολόγια σε ενεργούς φοιτητές ή μη, εκ των οποίων απήντησαν οι 80, στις παρακάτω ερωτήσεις, με σκοπό να υπολογιστούν οι μέσοι όροι για τις αποστάσεις από την φοιτητική εστία μέχρι τα δίκτυα εξυπηρέτησης των μετακινήσεων των φοιτητών. Το ερωτηματολόγιο είχε τη μορφή Ranked (ταξινομημένο) και η κάθε επιλογή μπορεί να κωδικοποιηθεί σαν ξεχωριστή μεταβλητή και οι ερωτήσεις είναι κλειστού τύπου. Ο μέσος όρος των απαντήσεων που έδωσαν στους μέγιστους επιτρεπτούς χρόνους μετακίνησης από την φοιτητική εστία μέχρι το κάθε σημείο είναι οι εξής :

- Λιμάνι = 48 λεπτά
- Υποδομές υγείας = 20 λεπτά
- Σταθμός ΚΤΕΛ = 42 λεπτά
- Αστυνομικό τμήμα = 27 λεπτά
- Σταθμός τρένου = 44 λεπτά
- Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις = 12 λεπτά
- Στάσεις MMM = 9 λεπτά

Σε αντίθεση με τα υπόλοιπα σημεία, η μεγαλύτερη σημασία δόθηκε από τους απαντώντες στις στάσεις μέσω μαζικής μεταφοράς. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από το γεγονός, πως αν οι στάσεις είναι κοντά στην εστία, τότε οι φοιτητές θα έχουν τη δυνατότητα να μεταφερθούν σε οποιοδήποτε μέρος θελήσουν. Αυτή η μεθοδολογία ισχύει τόσο για μικρές πόλεις (όπου είναι εύκολο να μετακινηθεί ο κόσμος χωρίς τα MMM) όσο και για μεγάλες πόλεις, όπου σε αυτή την περίπτωση για όποιον δεν έχει μέσο, η μετακίνηση για τις στάσεις μπορεί να είναι χρονοβόρα . Για το λόγο αυτό , φαίνεται ότι οι στάσεις απέκτησαν τη μεγαλύτερη βαρύτητα (9 λεπτά) ,σύμφωνα με το ερωτηματολόγιο.

Κατωτέρω παρουσιάζονται σε 4 γραφήματα τα αποτελέσματα των απαντήσεων του ερωτηματολογίου σε 4 βασικές ερωτήσεις:

α) Μένεις/ έμεις σε φοιτητική εστία κατά των διάρκειας των σπουδών σου;

ΝΑΙ:10,0% **ΟΧΙ:**90%

β) Είσαι ακόμα φοιτητής;

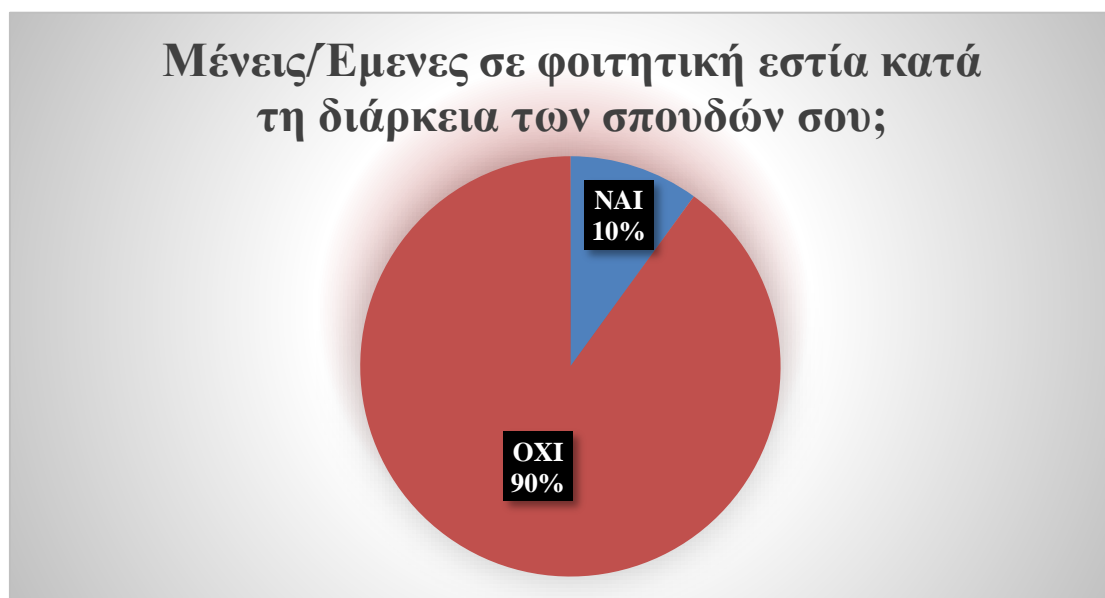
ΝΑΙ:45,7% **ΟΧΙ:**54,3%

γ) Είχες/έχεις μέσο μεταφοράς κατά την διάρκεια των σπουδών σου;

ΝΑΙ:33,3% **ΟΧΙ:**66,7%

δ) Ποια είναι η μέγιστη επιτρεπόμενη απόσταση από την εστία μέχρι το αντίστοιχο σημείο;

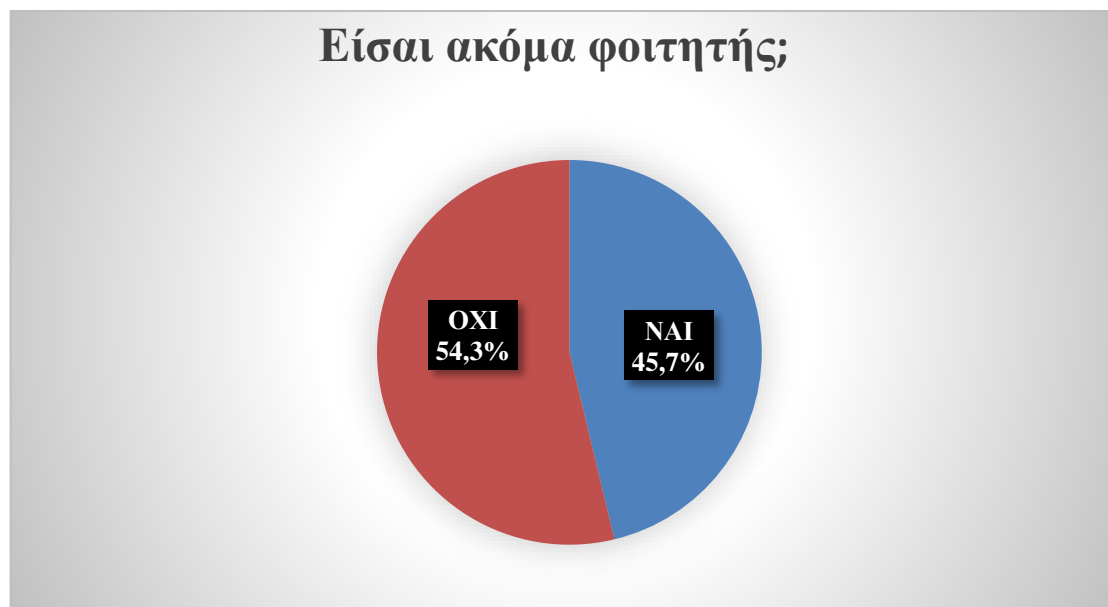
Γράφημα 1: Μένεις/Έμενες σε φοιτητική εστία κατά τη διάρκεια των σπουδών σου;

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Η ερώτηση αυτή στοχεύει να διαχωρίσει το δείγμα σε όσους έχουν εμπειρία διαμονής σε εστία από όσους δεν έχουν. Επίσης το ποσοστό του 90% αντικατοπτρίζει πρώτον τα διλήμματα των φοιτητών να εμπιστευτούν τη φοιτητική εστία για τη διαμονή τους και δεύτερον ότι δεν υπάρχουν αρκετές θέσεις.

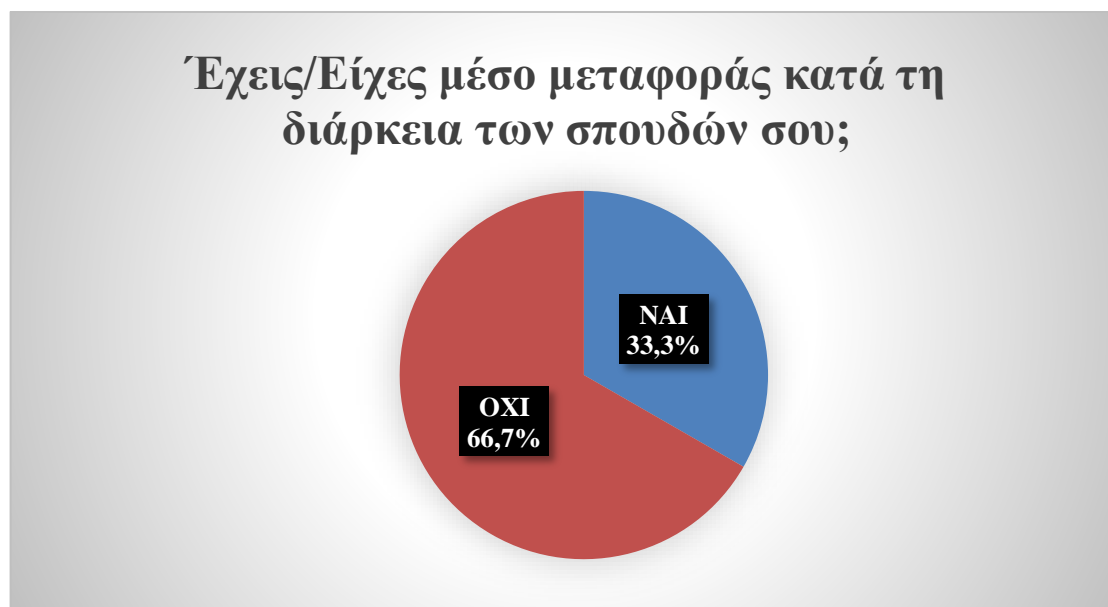
Γράφημα 2: Είσαι ακόμα φοιτητής;

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Το γράφημα αποσαφηνίζει ότι οι απαντήσεις έχουν δοθεί από ανθρώπους που γνωρίζουν τα προβλήματα μετακίνησης που υπήρχαν πιο παλιά αλλά και με ενεργούς φοιτητές που αντιμετωπίζουν τις τωρινές δυσκολίες.

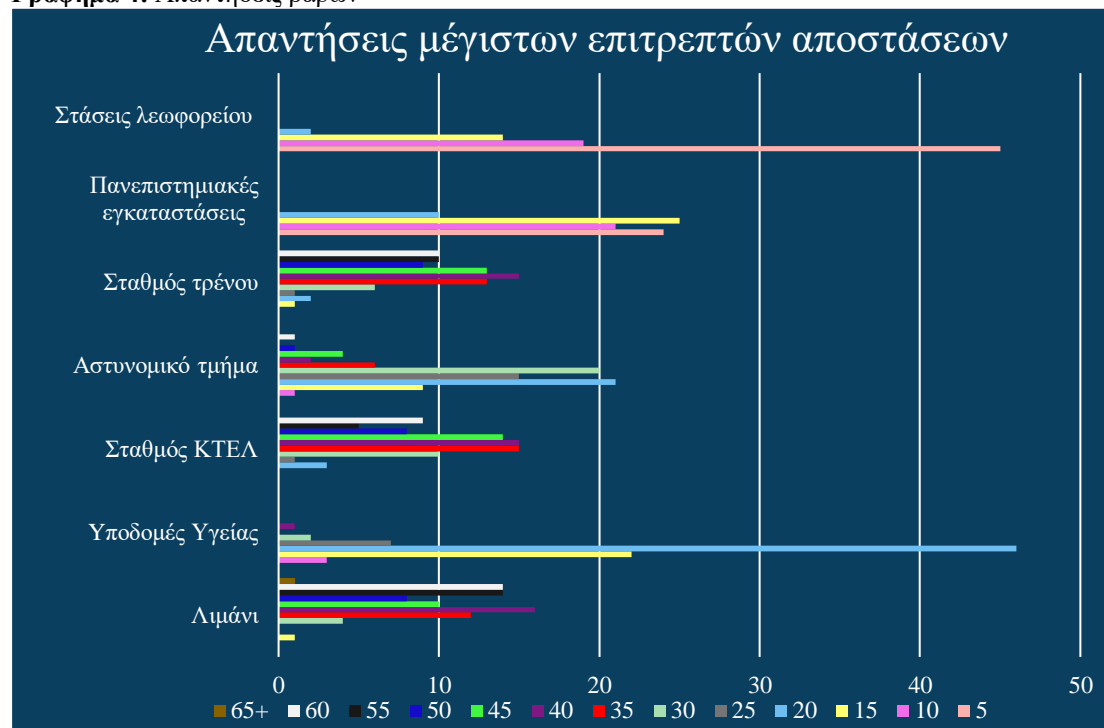
Γράφημα 3: Έχεις/Είχες μέσο μεταφοράς κατά τη διάρκεια των σπουδών σου;

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Τα 2/3 του ερωτηματολογίου γνωρίζουν το πρόβλημα μετακίνησης από και προς την εστία ενώ το 1/3 δεν αντιμετωπίζει το πρόβλημα των μετακινήσεων το ίδιο άμεσα όσο με την πρώτη μερίδα ανθρώπων.

Γράφημα 4: Απαντήσεις βαρών

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Στον άξονα x βρίσκεται ο αριθμός των συνολικών απαντήσεων για το μέγιστο χρόνο του κάθε σημείου προς την εστία, στον άξονα y βρίσκεται το σημείο και τέλος οι χρωματιστές γραμμές είναι ο χρόνος των πιθανών ανάλογα με τις επιτρεπτές απαντήσεις.

3.5. Περιγραφή της διαδικασίας

Στόχος της ανάλυσης είναι να βρεθεί η ιδανική περιοχή χωροθέτησης της φοιτητικής εστίας. Για την εύρεσή της χρησιμοποιούνται όλες οι βασικές υπηρεσίες που θα πρέπει να εξυπηρετούν την εστία. Θέτονται οι μέγιστες αποστάσεις, που θεωρητικά θα πρέπει κάποιος να διανύσει, προκειμένου να φτάσει σε κάποια από αυτές τις υπηρεσίες και στην συνέχεια, θα δημιουργηθούν ζώνες γύρω από την κάθε υπηρεσία, με βάση αυτήν την απόσταση. Η απόσταση αυτή θα υπολογιστεί βάσει του πραγματικού οδικού δικτύου και όχι ευκλείδεια μεταξύ των σημείων. Τέλος, θα βρεθεί η κοινή τομή όλων των ζωνών αυτών και συνεπώς, θα δημιουργηθεί μια τελική ζώνη αναζήτησης χωροθέτησης της εστίας.

Πρωτογενή Δεδομένα

Όπως αναφέρθηκε, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι παραπάνω υπηρεσίες. Το QGIS 3.16 όντας open source λογισμικό διαθέτει πάρα πολλά plugins δημιουργημένα από τρίτους. Ένα από αυτά που θα χρησιμοποιηθούν στην ανάλυση, είναι το Quick OSM. Το Quick OSM είναι ένα plug-in, το οποίο λειτουργεί σαν χάρτης ο οποίος είναι δωρεάν για χρήση, έχει αναπτυχθεί από εθελοντές που συνεισφέρουν και διαθέτουν δεδομένα δρόμων, μονοπατιών, σιδηροδρομικών σταθμών και άλλων, ανά τον κόσμο. Έτσι, με ένα αρκετά σύντομο query (ερώτηση) στη βάση δεδομένων του OpenStreetMap, καταφέραμε να εξάγουμε τα παραπάνω χωρικά δεδομένα.

Διαδικασία ανάλυσης

Κριτήρια ζωνών

Όπως και στις παραπάνω υπηρεσίες θα δοθούν οι μέγιστες αποστάσεις που θα μπορούν να εξυπηρετήσουν την φοιτητική εστία με βάση τη γνώμη των ερωτηθέντων στο ερωτηματολόγιο που βρέθηκαν στο κεφάλαιο 4.4.

Δημιουργία ζωνών

Για τη δημιουργία των ζωνών με τα παραπάνω κριτήρια θα αξιοποιηθεί πάλι η open source φύση του QGIS και θα χρησιμοποιηθεί το plug-in ORS Tools. Το συγκεκριμένο plug-in παρέχει πρόσβαση στις περισσότερες δυνατότητες του openrouteservice.org, που βασίζεται στο OpenStreetMap. Το εργαλείο αυτό διαθέτει πολλές λειτουργίες, αλλά αυτή που θα αξιοποιηθεί είναι η δυνατότητα δημιουργίας περιοχών εξυπηρέτησης, τόσο από ένα, όσο και από πολλαπλά σημεία. Οι περιοχές αυτές μπορούν να δημιουργηθούν βάση την απόσταση που θα διανύσει κάποιος στο οδικό δίκτυο (του OpenStreetMap) ή του χρόνου που θα χρειαστεί κάποιος αντίστοιχα. Για να αποδώσει τις χρονικές αποστάσεις στο χάρτη έχει συλλέξει δεδομένα από το Παγκόσμιο Σύστημα Θεσιθεσίας (GPS) και μέγιστα όρια ταχύτητας ανά χώρα ανάλογα με το είδος τους δρόμου και υπολογίζει με βάση αυτά τις χρονικές αποστάσεις. Έτσι, αφού «τρέξει» για κάθε σημείο ενδιαφέροντος τον αλγόριθμο, στο τέλος θα έχουν δημιουργηθεί 6 ζώνες εξυπηρέτησης από τις οποίες θα πρέπει να βρεθεί η τομή τους.

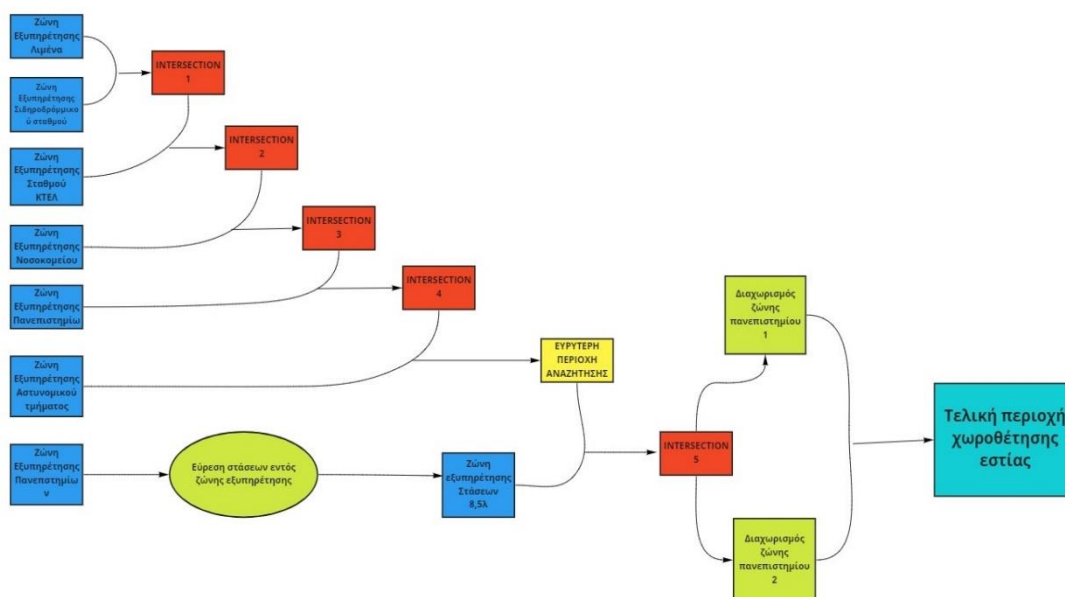
Απομόνωση της περιοχής αναζήτησης

Η περιοχή αναζήτησης, όπως είναι λογικό, θα βρίσκεται στην περιοχή εκείνη που είναι κοινή για όλους τις παραμέτρους που θα έχουν τεθεί. Για την εύρεση αυτής της περιοχής θα χρησιμοποιηθεί ο αλγόριθμος intersection.

Vector > Geoprocessing Tools > Intersection.

Ο παραπάνω αλγόριθμος θα εκτελεστεί, θα «τρέξει», με τον παρακάτω τρόπο, ώστε να απομονωθεί η περιοχή της τομής. Στο τέλος, αφού έχει επιτύχει όλα τα βήματα, παρουσιάζεται η τελική περιοχή χωροθέτησης, η οποία είναι η κοινή τομή όλων των ζωνών που προηγήθηκαν.

Εικόνα 5. Βήματα παραμέτρων

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Έπειτα υπολογίζεται η απόσταση των 15 λεπτών με τα πόδια γύρω από τις 2 Πανεπιστημιούπολεις με σκοπό να βρεθούν όλες οι στάσεις που βρίσκονται μέσα σε αυτές τις 2 ζώνες. Τελικώς, υπολογίζεται η απόσταση των 8,5 λεπτών με τα πόδια από κάθε στάση που βρίσκεται σε αυτές τις δυο ζώνες, με αποτέλεσμα να προκύψει μια περιοχή η οποία τέμνεται από τις ζώνες των στάσεων της Πανεπιστημιούπολης Αρχαίου Ελαιώνα και του Άλσους Αιγάλεω. Αυτή λοιπόν η περιοχή είναι η καλύτερη, σύμφωνα με τους παραμέτρους που υπολογίστηκαν.

4. Χωροθέτηση φοιτητικής εστίας

4.1. Εισαγωγή

Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής δημιουργήθηκε το 2018 μετά τη συγχώνευση των ΤΕΙ Πειραιά και του ΤΕΙ Αθήνας. Ένα χρόνο μετά την ίδρυσή του, στο Πανεπιστήμιο εντάχθηκε και η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας. Το Πανεπιστήμιο διαθέτει τρεις υπερσύγχρονες Πανεπιστημιούπολεις που είναι φυλασσόμενες από εξειδικευμένο προσωπικό ασφαλείας εικοσιτέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο, ενώ είναι πλήρως προσβάσιμες και για Άτομα Με Ειδικές Ανάγκες.

Πίνακας 1. Αριθμός φοιτητών στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

Φοιτητές	55.700
Διδακτικό-Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)	608
Εργαστηριακό Διδακτορικό Προσωπικό (ΕΔΠ) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (ΕΤΕΠ)	138
Μέλη διοικητικού προσωπικού	345

Πηγή: <https://www.uniwa.gr/to-panepistimio/>

Η ίδρυση του Πανεπιστημίου αποτέλεσε ένα ιδιαίτερα σημαντικό ακαδημαϊκό, κοινωνικό και αναπτυξιακό βήμα στο χώρο της Τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Σήμερα κατατάσσεται ως το τρίτο μεγαλύτερο Πανεπιστήμιο πανελλαδικά, καθώς σε αυτό λειτουργούν 6 Σχολές με 27 διαφορετικά τμήματα. Συγκεκριμένα, οι σχολές και τα τμήματα που λειτουργούν στο Πανεπιστήμιο είναι (Γκορντιένκο, 2012):

Σχολή Μηχανικών: Τμήμα Μηχανικών Βιοϊατρικής, Τμήμα Ηλεκτρολόγων και Ηλεκτρονικών Μηχανικών, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής και Υπολογιστών, Τμήμα Μηχανικών Τοπογραφίας και Γεωπληροφορικής, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Τμήμα Μηχανικών Βιομηχανικής Σχεδίασης και Παραγωγής, Τμήμα Ναυπηγών Μηχανικών και Τμήμα Πολιτικών Μηχανικών

Σχολή Δημόσιας Υγείας: Τμήμα Δημόσιας και Κοινοτικής Υγείας, Τμήμα Πολιτικών Δημόσιας Υγείας

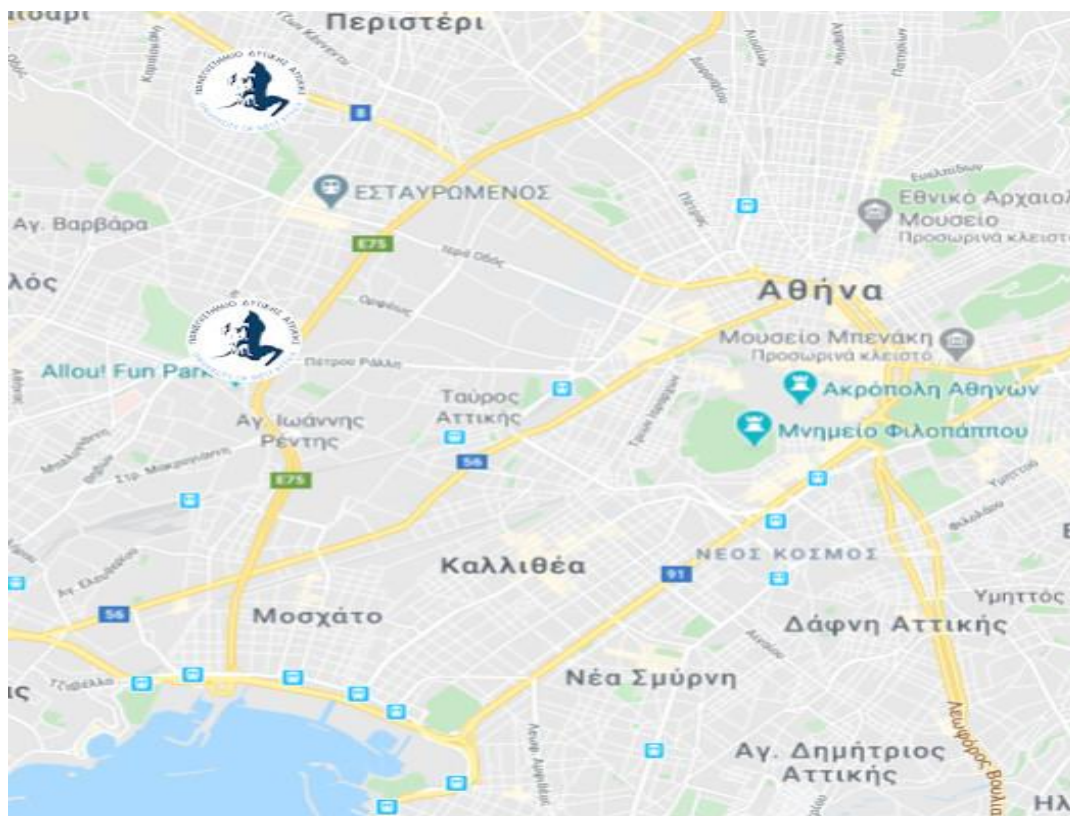
Σχολή Επιστημών Τροφίμων: Τμήμα Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων, Τμήμα Επιστημών Οίνου, Αμπέλου και Ποτών

Σχολή Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας: Τμήμα Βιοϊατρικών Επιστημών, Τμήμα Μαιευτικής, Τμήμα Νοσηλευτικής, Τμήμα Φυσικοθεραπείας και Τμήμα Εργοθεραπείας

Σχολή Διοικητικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών: Τμήμα Αρχαιονομίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας, Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Τμήμα Αγωγής και Φροντίδας στην Πρώιμη Παιδική Ηλικία, Τμήμα Διοίκησης Τουρισμού, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Πολιτισμού: Τμήμα Γραφιστικής και Οπτικής Επικοινωνίας, Τμήμα Φωτογραφίας και Οπτικοακουστικών Τεχνών, Τμήμα Εσωτερικής Αρχιτεκτονικής και Τμήμα Συντήρησης Αρχαιοτήτων και Έργων Τέχνης

Χάρτης 1. Η χωροθέτηση των Πανεπιστημίων Δυτικής Αττικής σε σχέση με το κέντρο της Αθήνας

Πηγή: Ϊδια επεξεργασία

Η χωροθέτηση του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής φαίνεται στο Χάρτη 1, όπου διακρίνονται οι υποδομές του Πανεπιστημίου, που αποτελούνται από τη σύνθεση τριών Πανεπιστημιούπολεων:

Εικόνα 6. Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω

Πηγή: <https://www.uniwa.gr/to-panepistimio/ypodomes/panepistimioypoli-alsoys-aigaleo/>

Της Πανεπιστημιούπολης Άλσους Αιγάλεω, που βρίσκεται στο Αιγάλεω, με τις οδούς Αγ. Σπυρίδωνος, Μήλου, Εδέσσης και Δημητσάνης να το περικλείουν. Η Πανεπιστημιούπολη εκτείνεται σε ένα χώρο περίπου 60 στρεμμάτων, με μια μεικτή επιφάνεια 60.000 m², εντός της οποίας βρίσκονται συνολικά 16 κτήρια, τα οποία στεγάζουν διοικητικές υπηρεσίες του Πανεπιστημίου, καθώς και ένα μέρος των τμημάτων του. Η Πανεπιστημιούπολη του Άλσους Αιγάλεω εκτός από τους χώρους διδασκαλίας, διαθέτει βιβλιοθήκη, γυμναστήριο, εστιατόριο, χώρους αναψυχής, χώρους υγειονομικής περίθαλψης και κυλικεία, με τις εγκαταστάσεις να φυλάσσονται όλο το εικοσιτετράωρο από προσωπικό ασφαλείας. Η έκταση του Αιγάλεω είναι 6,45 τετραγωνικά χιλιόμετρα και σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) 69.946 κατοίκους (απογραφή του 2011) .

Εικόνα 7. Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα

Πηγή: <https://www.uniwa.gr/to-panepistimio/ypodomes/panepistimioypoli-archaioy-elaiona/>

Της Πανεπιστημιούπολης Αρχαίου Ελαιώνα, η οποία εδρεύει στο Αιγάλεω και παλαιότερα ονομαζόταν Κτήμα Λεβίδη, περικλείεται από τη Λεωφόρο Θηβών και τη Λεωφόρο Πέτρου Ράλλη. Η έκταση της Πανεπιστημιούπολης φτάνει τα 100.000 m², με 8 κτήρια που καλύπτουν τις λειτουργικές της ανάγκες. Εκτός των χώρων διδασκαλίας και έρευνας και σε επιφάνεια 5.000 m², λειτουργεί ένα σύγχρονο συνεδριακό κέντρο, το οποίο μπορεί να φιλοξενήσει και να εξυπηρετήσει ταυτόχρονα 1500 συνέδρους. Επιπλέον, στην Πανεπιστημιούπολη λειτουργεί γυμναστήριο, εστιατόριο, χώροι υγειονομικής περίθαλψης, χώροι αναψυχής και κυλικεία, με τις εγκαταστάσεις να φυλάσσονται όλο το εικοσιτετράωρο με προσωπικό ασφαλείας.

Εικόνα 8. Πανεπιστημιούπολη Αθηνών

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Της Πανεπιστημιούπολης Αθηνών, η οποία βρίσκεται βορειοανατολικά στην Αθήνα στο Δήμο Αμπελοκήπων, στην Λεωφόρο Αλεξάνδρας. Το 1929 αρχικά ιδρύθηκε σαν Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας (ΕΣΔΥ) και το 1994 πήρε τον τωρινό τίτλο. Στην Πανεπιστημιούπολη λειτουργεί εστιατόριο, χώροι αναψυχής και υγειονομικής περιθάλψης, γυμναστήριο και κυλικεία, ενώ φυλάσσεται όλο το εικοσιτετράωρο από προσωπικό ασφαλείας (Παϊταρίδου & Χατζηπαναγιώτου, 2015).

Επίσης, στις Πανεπιστημιούπολεις Άλσους Αιγάλεω και Αρχαίου Ελαιώνα υπάρχουν εξοπλισμένοι σταθμοί Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ) με σκοπό την εικοσιτετράωρη παρουσία για τη διασφάλιση της άμεσης προνοσοκομειακής φροντίδας, καθώς και την άμεση διακομιδή σε νοσοκομείο.

4.2. Επισκόπηση του Χώρου Πλησίον των Πανεπιστημιούπολεων

Όπως φαίνεται από το Χάρτη 1, οι δύο Πανεπιστημιούπολεις του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, η Πανεπιστημιούπολη του Άλσους Αιγάλεω και η Πανεπιστημιούπολη του Αρχαίου Ελαιώνα, βρίσκονται εντός του Δήμου Αιγάλεω με μια απόσταση 4km να τις χωρίζει, ενώ η απόσταση μεταξύ αυτών των δύο Πανεπιστημιούπολεων και της Πανεπιστημιούπολης Αθηνών είναι στα 10km. Με το σκεπτικό ότι οι φοιτητές που κατοικούν στις φοιτητικές εστίες είναι άτομα, που η κύρια

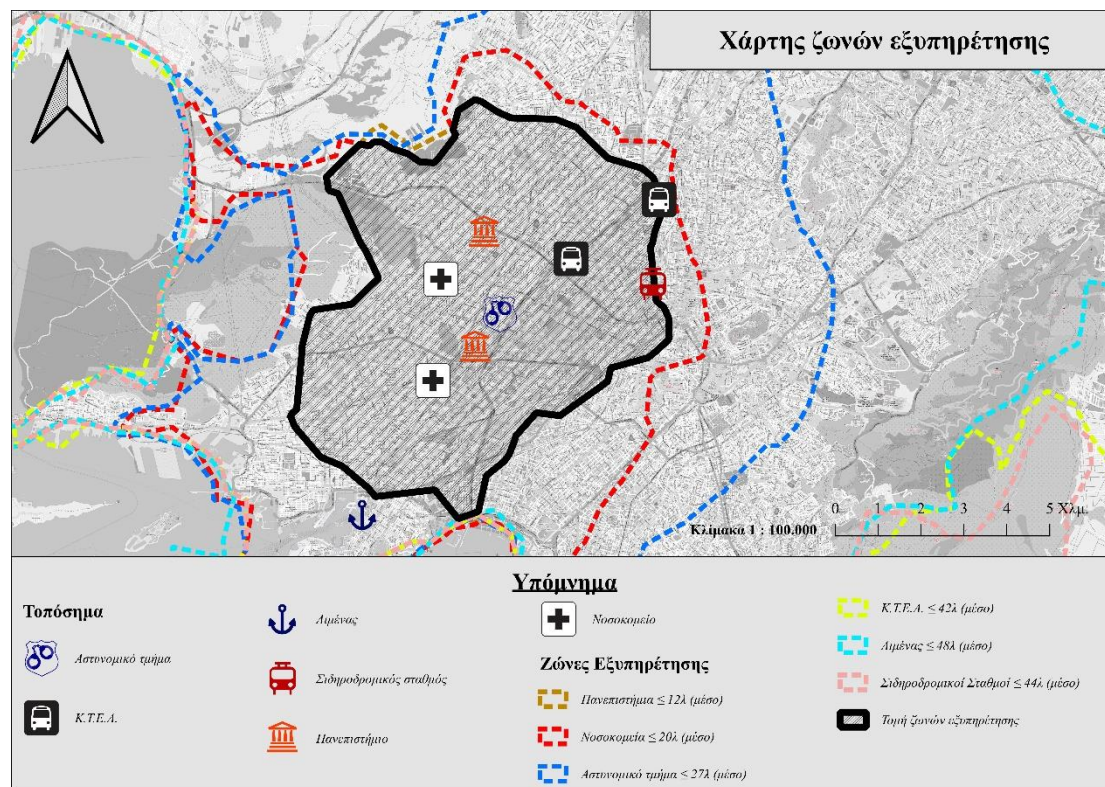
κατοικία τους βρίσκεται εκτός Αθηνών, αποτελεί κομβικό σημείο η εύκολη πρόσβασή τους από τα κομβικά σημεία εισόδου της πόλης (ΚΤΕΛ Κηφισού και Λιοσίων, Σταθμού Λαρίσης και Λιμένος Πειραιά) προς τις Πανεπιστημιούπολεις και την φοιτητική εστία. Η πρόσβαση προς αυτά τα σημεία εξυπηρετείται πιο άμεσα, μέσω των σταθμών ΜΕΤΡΟ της πόλης, καθώς η Πανεπιστημιούπολη Αθηνών βρίσκεται 200m από το σταθμό ΜΕΤΡΟ Αμπελοκήπων, ενώ η Πανεπιστημιούπολη του Άλσους Αιγάλεω και η Πανεπιστημιούπολη του Αρχαίου Ελαιώνα βρίσκονται στα 2km από τον κοντινότερο σταθμό ΜΕΤΡΟ που είναι αυτός του Αιγάλεω (Γκορντιένκο, 2012). Λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια επιλογής χωροθέτησης της φοιτητικής εστίας που παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη παράγραφο και με το σκεπτικό ότι η Πανεπιστημιούπολη Αθηνών φιλοξενεί μόνο ένα τμήμα από τα 27 τμήματα του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 3,7%, η επιλογή του χώρου εγκατάστασης της φοιτητικής εστίας θα πρέπει να είναι σε ένα κοντινό σημείο ως προς τις Πανεπιστημιούπολεις του Άλσους Αιγάλεω και του Αρχαίου Ελαιώνα.

4.3. Εφαρμογή Μεθοδολογίας

Έπειτα από τη μεθοδολογία που αναλύθηκε στο κεφάλαιο 4, παρουσιάζονται οι εξής 2 χάρτες για τη χωροθέτηση της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Για τη δύσκολη αυτή εύρεση της ιδανικής περιοχής, το QGIS λύνει τα χέρια στους ερευνητές βοηθώντας τους στην άμεση εμφάνιση αποτελεσμάτων, εφόσον έχουν τεθεί οι παράμετροι και τα κριτήρια. Είναι λογικό ότι δεν μπορούν πάντα όλες οι παράμετροι να βρίσκονται στους αντίστοιχους χρόνους που εμφανίζει το κάθε ερωτηματολόγιο, παρ' όλα αυτά στη συγκεκριμένη εφαρμογή όλοι οι χρόνοι μετακινήσεων είναι μέσα στα επιτρεπτά όρια.

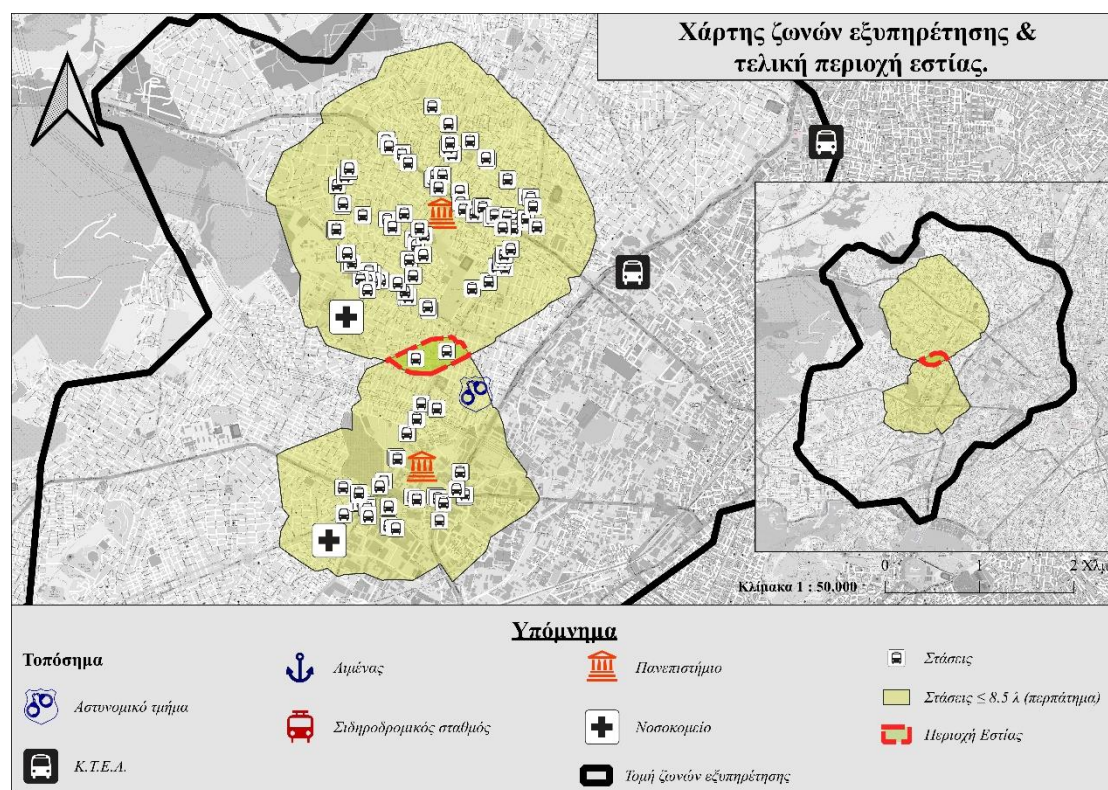
Χάρτης 2. Χάρτης ζωνών εξυπηρέτησης στην ευρύτερη περιοχή

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ο Χάρτης 2 αφορά τη Δυτική Αττική, είναι υπό κλίμακα 1 προς 100.000 και παρουσιάζει όλες τις ζώνες των παραμέτρων που τέθηκαν (αστυνομικό τμήμα, Κ.Τ.Ε.Α, λιμένας, σιδηροδρομικός σταθμός, πανεπιστήμιο, νοσοκομείο-υποδομές υγείας), για να δημιουργήσουν με τη σειρά τους την τομή τους (μαύρη γραμμή). Οι ζώνες εκτός του Πανεπιστημίου είναι πολύ μεγάλες για να καθοριστεί μία προτεινόμενη περιοχή άρα τα όρια του Πανεπιστημίου λειτουργούν σαν την περίμετρο της τομής ζωνών εξυπηρέτησης. Η τομή πληρεί όλους τους μέσους χρόνους που δόθηκαν από το ερωτηματολόγιο χωρίς να έχει εφαρμοστεί το κριτήριο της απόστασης των στάσεων από την εστία. Όπως φαίνεται μέσα στην τομή υπάρχουν δύο νοσοκομεία, αστυνομικό τμήμα, ΚΤΕΛ Λιοσίων, ΚΤΕΛ Κηφισού και οι δύο Πανεπιστημιούπολεις.

Χάρτης 3. Χάρτης ζωνών εξυπηρέτησης και τελική περιοχή εστίας

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Ο Χάρτης 3 είναι υπό κλίμακα 1 προς 50.000 και απεικονίζει τις στάσεις εντός 15 λεπτών γύρω από τις 2 Πανεπιστημιούπολεις και σε κίτρινο πλαίσιο τις αποστάσεις εντός 8,5 λεπτών με τα πόδια γύρω από την κάθε στάση. Λόγω του ότι η τομή είναι μεγάλη ο Χάρτης 3 εξειδικεύεται στην ανάλυση της, με σκοπό την ανάδειξη της καλύτερης περιοχής βασισμένος στα κριτήρια της απόστασης από τις Πανεπιστημιούπολεις και των στάσεων τριγύρω τους. Η περιοχή με την κόκκινη διακεκομμένη γραμμή είναι η περιοχή που τέμνει τις 2 κίτρινες ζώνες και αποτελεί την προτεινόμενη περιοχή χωροθέτησης. Όπως είναι εμφανές, εξυπηρετεί τους φοιτητές των σχολών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, διότι είναι στη μέση και των δύο Πανεπιστημιούπολεων, καθώς υπάρχουν και 2 στάσεις λεωφορείου μέσα σε αυτήν.

4.4 Ανάλυση της περιοχής – Προτεινόμενη περιοχή

Όπως φαίνεται από τους Χάρτες 2 και 3 η περιοχή είναι πυκνοκατοικημένη και σύμφωνα με την Διαδικτυακή Πύλη Γεωχωρικών Πληροφοριών Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΠΕΝ), η κλίση είναι αμελητέα. Τα όρια της περιοχής δημιουργούνται από τις οδούς Ελβετίας (νότια), Κεφαλληνίας δυτικά, Καποδιστρίου

(ανατολικά) και τέλος Σόλωνος-Αρκαδίου (βόρεια). Σύμφωνα με επιτόπια έρευνα, οι κατοικίες δεν είναι πολύ ψηλές (ο μέγιστος αριθμός ορόφων είναι 3), υπάρχουν αρκετές μονοκατοικίες και αρκετά δέντρα κατά μήκος των πεζοδρομίων. Η ανατολική πλευρά της εστίας τέμνεται από τη Λεωφόρο Θηβών με αποτέλεσμα την πιθανή ηχορύπανση, σε αντίθεση με τη δυτική, όπου είναι πιο πυκνοκατοικημένη με πιο στενές οδούς. Η περιοχή συγκεντρώνει πολλές δημόσιες υπηρεσίες λόγω της λεωφόρου Θηβών (για να εξυπηρετεί περισσότερο κόσμο με μεγαλύτερη άνεση) και υπάρχουν αρκετά μαγαζιά εστίασης, θέατρα σινεμά. Υπάρχουν συνολικά 2 στάσεις λεωφορείου εντός προτεινόμενης περιοχής και βρίσκονται επί της λεωφόρου Θηβών σε άμεση απόσταση.

Πίνακας 2. Αποστάσεις προτεινόμενης περιοχής με τα σημεία

	Περπάτημα σε λεπτά	Μέσο μεταφοράς σε λεπτά
METPO Αιγάλεω	5	3
METPO Κορυδαλλός	45	10-15 I.X. 15-30 Λεωφορείο
Περιφερειακό Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Νίκαιας	35	10-15 I.X. 20-30 Λεωφορείο
Γενικό Νοσοκομείο Δυτικής Αττικής "Αγία Βαρβάρα"	15	5-8 I.X. 10-17 Λεωφορείο
Αστυνομικό τμήμα Αιγάλεω	12-15	7-10
ΚΤΕΛ Κηφισού	45	10-15 I.X. 25-35 Λεωφορείο
ΚΤΕΛ Λιοσιών	45	13-20 I.X. 30-40 Λεωφορείο
Σιδηροδρομικός σταθμός	65	10-15 I.X. 30-40 Λεωφορείο
Λιμάνι	80	10-20 I.X. 25-40 Λεωφορείο
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής - Πανεπιστημιούπολη Άλσους Αιγάλεω	20-25	6-10 με I.X. 15-20 λεωφορείο
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής - Πανεπιστημιούπολη Αρχαίου Ελαιώνα	20-25	7-12 I.X. 20-25 λεωφορείο

Πηγή: Ιδία επεξεργασία

Από τον Πίνακα 2 αντλείται το συμπέρασμα, ότι οι χρόνοι από την εστία προς τα σημεία είναι μέσα στα όρια που έδωσαν οι απαντώντες του ερωτηματολογίου. Οι μέσοι

χρόνοι μεταφοράς από τα σημεία προς την εστία υπολογίστηκε αναλυτικά με το google maps και πάρθηκαν 3 δείγματα από το κάθε σημείο για να προκύψουν αυτοί οι χρόνοι με μέσο μεταφοράς (στις 9:00, στις 16:00, στις 21:00). Από αυτούς τους χρόνους συμπεραίνεται, ότι η περιοχή τηρεί τις προϋποθέσεις που αφορούν στις απαιτήσεις των φοιτητών για την πιο ευνοϊκή μετακίνησή τους ως το πέρας των σπουδών τους.

Το αποτέλεσμα της μελέτης καταλήγει στην κατάλληλη περιοχή για τη χωροθέτηση και όχι σε συγκεκριμένο οικόπεδο, διότι αυτό εξαρτάται από πολλές μεταβλητές. Μερικές εξ αυτών είναι: 1). Το διαθέσιμο οικονομικό ποσό που μπορεί να δαπανηθεί. 2). Το μέγεθος της φοιτητικής εστίας, το οποίο δεν αφορά μόνον τον αριθμό των δωματίων, αλλά και όλων των απαραίτητων κοινόχρηστων χώρων που ήδη αναφέρονται στην παρούσα εργασία (αναγνωστήρια, βιβλιοθήκες, γυμναστήριο με δυνατότητες αθλοπαιδιών, χώροι εστίασης και μαγειρεία, ιατρικό κέντρο, τεχνική υποστήριξη, διοικητικές υπηρεσίες κλπ). 3). Τα διαθέσιμα οικόπεδα προς πώληση μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή που να καλύπτουν τις προϋποθέσεις 1 και 2. Οι τρεις ανωτέρω προδιαγραφές είναι αλληλεξαρτώμενες.

Εναλλακτικά, εφ' όσον υπάρχει ήδη κάποια κτιριακή υποδομή στην συγκεκριμένη περιοχή και ταυτόχρονα η επιτακτική ανάγκη για δημιουργία φοιτητικής στέγης, οι ανωτέρω μεταβλητές ατονούν και μπορούμε να προχωρήσουμε σε αναπαλαίωση ή ανακαίνιση της. Ειδικά, κατόπιν συνεργασίας με τους αρμόδιους Φορείς (Τοπική Αυτοδιοίκηση, Περιφερειακή Αρχή, συναρμόδια Υπουργεία) να γίνει έρευνα στην συγκεκριμένη περιοχή για ενοικίαση κτιρίων, κατοικιών ή ξενοδοχείων (όπως εξετάστηκε για αξιοποίηση του ξενοδοχείου «La Mirage» στην πλατεία Ομονοίας) για φοιτητική στέγη, ή ακόμη και κληροδοτημάτων προς το πανεπιστήμιο (Τεύχος Β' 4621/21.10.2020, Άρθρο 102 «Διαδικασίες Αποδοχής Δωρεών-Κληροδοτημάτων» (Απόφαση Αριθμ. 74268 «Εσωτερικός Κανονισμός Λειτουργίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής»), για την προσωρινή κάλυψη των στεγαστικών αναγκών των φοιτητών. Ακόμη, θα πρέπει να τεθεί νομικό πλαίσιο, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στα Πανεπιστήμια να κάνουν συμπράξεις Δημοσίου-Ιδιωτικού Τομέα, για την κατασκευή φοιτητικών εστιών, κυρίως στα Πανεπιστήμια της Περιφέρειας. Η εύρεση και δημιουργία φοιτητικής εστίας εκτός της προτεινόμενης συγκεκριμένης περιοχής για το Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής θα καταργεί πολλές από τις βασικές προδιαγραφές που ετέθησαν και βεβαίως δεν αποτελεί θέμα της παρούσης εργασίας.

5. Συμπεράσματα

Κάθε χρόνο πλήθος συγκεντρωμένων φοιτητών, γονέων και κηδεμόνων καταφεύγει στα γραφεία φοιτητικής μέριμνας για την εύρεση μίας θέσης στις φοιτητικές εστίες. Η βασική αιτία είναι ότι τις τελευταίες δύο δεκαετίες δεν υπήρξε η αντίστοιχη πρόβλεψη για τη φοιτητική μέριμνα έπειτα από την διερεύνηση της ελληνικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την ίδρυση νέων σχολέων, τμημάτων και ιδρυμάτων. Άλλωστε, πλέον δημιουργούνται πολλά Πανεπιστημιακά ιδρύματα στις περιφέρειες με στόχο να τονωθούν οι τοπικές οικονομίες από το φοιτητικό «συνάλλαγμα» για διατροφή, στέγη και διασκέδαση. Ωστόσο, ένα Πανεπιστήμιο και η γύρω κοινότητα ενισχύουν το ένα το άλλο, όταν συνεργάζονται σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων. Το αποτέλεσμα είναι συχνά μια ισχυρή τοπική οικονομία με εργατικό δυναμικό με υψηλή εξειδίκευση και πρωτοποριακές επιχειρήσεις από την παρουσία επιχειρηματικών καθηγητών και μεταπτυχιακών φοιτητών. Είναι χαρακτηριστικό όμως ότι τόσο τα ενοικιαζόμενα δωμάτια όσο και οι φοιτητικές εστίες που διατίθενται από το κράτος, δεν επαρκούν πλέον για να καλύψουν τη ζήτηση.

Η παρούσα είναι μία μελέτη για την εύρεση της ιδανικής περιοχής για την χωροθέτηση της φοιτητικής εστίας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής. Η πρόταση για τη χωροθέτηση φοιτητικής εστίας είναι μία μελέτη για το πρόβλημα στέγασης εκατοντάδων φοιτητών και αφορά στη δημιουργία φοιτητικής εστίας οποιουδήποτε Πανεπιστημιακού Ιδρύματος. Η έλλειψη υποδομών για τη στέγαση των φοιτητών στα ΑΕΙ, και κυρίως στα περιφερειακά, αποδεικνύεται από το γεγονός ότι, παρά την αύξηση των αιτήσεων, ελάχιστα αυξήθηκαν οι προσφερόμενες θέσεις. Σήμερα υπάρχει μια αυστηρή συνειδητοποίηση ότι η βελτίωση των φοιτητικών εστιών με καλύτερες θέσεις για δημόσια αλληλεπίδραση ενισχύει τη δημιουργική ατμόσφαιρα για φοιτητές, καθηγητές, εργαζομένους και εταιρείες που συνεργάζονται με τα Πανεπιστήμια. Οι Πανεπιστημιακές αρχές κατανοούν πως η εμφάνιση και η αίσθηση μίας φοιτητικής εστίας επηρεάζει τη συνολική εκπαιδευτική εμπειρία. Είναι πλέον αποδεκτό ότι ο δημόσιος χώρος είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας υγιούς και πλούσιας αίσθησης ποικιλομορφίας - διαφορετικότητας όχι μόνο για φυλετικούς και οικονομικούς όρους, αλλά επίσης, και για πολιτικές απόψεις, θρησκευτικές πεποιθήσεις, σεξουαλικό προσανατολισμό και πολιτιστικό υπόβαθρο. Ένας τέτοιος χώρος παρέχει την ευκαιρία στους ανθρώπους να διαφωνήσουν για θέματα πολιτικής στάσης, χωρίς να εξατομικεύσουν τη συζήτηση.

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής της παρούσας διπλωματικής εργασίας, παρουσιάστηκαν ποικίλα προβλήματα κυρίως για την εύρεση του χώρου για τη δημιουργία μίας νέας φοιτητικής εστίας, τον έλεγχο καταλληλότητάς του, την απόφαση που θα έπρεπε να παρθεί για τις αποστάσεις από τα σημαντικά σημεία προς την σχεδιαζόμενη φοιτητική εστία, καθώς και στο πώς μπορούν να παρουσιαστούν τα δεδομένα αναλυτικά. Εφόσον λύθηκαν αυτά τα προβλήματα η διπλωματική πέτυχε το στόχο της και τελευταίο ζητούμενο ήταν η αποσαφήνιση των δεδομένων για την καλύτερη ανάγνωση. Αυτή επιτεύχθηκε με τη χρήση του προγράμματος Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS) που βοηθάει στην απεικόνιση των παραμέτρων σε μορφή χάρτη (Κεφάλαιο 5), η οποία είναι ασφαλώς πολύ πιο κατανοητή και επεξηγηματική.

Όσον αφορά στη βιβλιογραφία, δεν βρέθηκαν αρκετές μελέτες που να προσφέρουν κατατοπιστική βοήθεια για το βάρος που θα πρέπει να έχει η κάθε ζώνη, ώστε να μπορεί να υπολογιστεί πιο στοχευμένα η προτεινόμενη περιοχή. Από τη βιβλιογραφική επισκόπηση κατανοήθηκαν τα ζητήματα προς επίλυση, με αποτέλεσμα οι ζώνες επιρροής να έχουν ένα συγκεκριμένο μοτίβο και οι αποστάσεις που θα πρέπει να υπάρξουν να αποκτούν πιο λογικές τιμές. Για την ανάλυση της χωροθέτησης και τα μοτίβα που ακολουθήθηκαν διαχρονικά, η μελέτη επικεντρώθηκε στους ερευνητές που την εφάρμοσαν και στα συγγράμματά τους. Τόσο η ελληνική όσο και η ξενόγλωσση εστίασε στην ιστορική αναδρομή της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και τη δημιουργία εστιών στην Ελλάδα, καθώς και στην αποσαφήνιση των εννοιών για την κατανόηση των όρων της χωροθέτησης.

Στην εφαρμογή της μεθοδολογίας όπως προαναφέρθηκε, δεν υπήρχε τεκμηριωμένη θεωρία, ώστε να προσδιοριστούν τα δεδομένα, με αποτέλεσμα να πρέπει να δημιουργηθεί ερωτηματολόγιο για τη γνώμη των φοιτητών σχετικά με τις ακτίνες. Το ερωτηματολόγιο απευθύνθηκε σε Έλληνες φοιτητές (ενεργούς ή μη) για αυτό και ελήφθησαν υπόψη οι γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της χώρας μας σε συνδυασμό με τις οικονομικές δυνατότητες των φοιτητών. Οι μεγάλοι χρόνοι που έχουν να διανύσουν οι φοιτητές προς τη σχολή τους, τους μετατρέπει σε πιο αναβλητικούς και για το λόγο αυτό δόθηκε σημαντική προτεραιότητα σε αυτήν την παράμετρο όπως φάνηκε στο ερωτηματολόγιο. Εφόσον επετεύχθη αυτό, ο επόμενος στόχος ήταν της κοντινής απόστασης με τις υποδομές υγείας και της ασφάλειας λόγω του αστυνομικού τμήματος. Όπως είναι επόμενο η βαρύτητα του κάθε κριτηρίου κρίνεται από τη μεταξύ απόσταση της φοιτητικής εστίας με το αντίστοιχο σημείο.

Η συγκεκριμένη μελέτη εστίασε στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής παρ'όλα αυτά, η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε άλλη μελέτη που αφορά στη χωροθέτηση μίας φοιτητικής εστίας. Λόγω του ότι δεν υπάρχει βιβλιογραφία για τη βαρύτητα του υπολογισμού των κριτηρίων, το ερωτηματολόγιο βοηθά τον ερευνητή ιδιαιτέρως, διότι από τις προσωπικές απαντήσεις των ερωτηθέντων για το συγκεκριμένο ζήτημα μπορούν να δημιουργηθούν τα κατάλληλα βάρη. Με αυτόν τον τρόπο, μπορεί να βρει ο ερευνητής την περιοχή που αναζητά με βάση τα κριτήρια που έχει θέσει στο ερωτηματολόγιο ή όποια άλλη μέθοδο ακολούθησε.

Σύμφωνα με την παρούσα έρευνα και τις παραμέτρους που δόθηκαν και αφορούσαν στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, η πλέον κατάλληλη περιοχή είναι αυτή που παρουσιάζεται στο Χάρτη 3. Η περιοχή χωροθέτησης βρίσκεται στο Αιγάλεω στο ύψος της Λεωφόρου Θηβών. Ισαπέχει με τις δύο Πανεπιστημιούπολεις και διαθέτει άμεση συγκοινωνία για την εξυπηρέτηση προς τους δύο αυτούς προορισμούς. Η περιοχή προέκυψε εκεί με βάση τις παραμέτρους που δόθηκαν και όχι επειδή βρίσκεται ανάμεσα στα πανεπιστήμια. Οι παράμετροι που θα πρέπει να εφαρμοστούν θέτονται στην αρχή της έρευνας και όχι στην πορεία, για το λόγο αυτό μια έρευνα μπορεί να βγει άτοπη για τη μη εφαρμογή ενός ή περισσότερων κριτηρίων. Η περιοχή συνδυάζει όλα τα κριτήρια που αναφέρθηκαν, όσον αφορά τις αποστάσεις στον Πίνακα 2. Σε περίπτωση που δεν εφαρμοστούν όλα τα κριτήρια σε μια μελέτη, μπορεί να μην αναδεικνύει μία περιοχή ως ιδανική για χωροθέτηση με αποτέλεσμα να γίνουν περαιτέρω μελέτες για το λόγο που δε βγήκε αποτέλεσμα ή για το ποιες παράμετροι θα έπρεπε να προστεθούν ή να μην ισχύσουν.

Κατά τη συγγραφή της διπλωματικής εργασίας διαπιστώθηκαν ότι προκύπτουν νέα ερωτήματα και ζητήματα που χρήζουν διερεύνησης. Εύλογα θα αναρωτηθεί κανείς αν υπάρχει σχετικός έλεγχος των υφισταμένων φοιτητικών εστιών για το πόσο άρτια είναι χωροθετημένες, σύμφωνα με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα έρευνα, όπως και οι μελλοντικοί στόχοι για τη δημιουργία φοιτητικών εστιών σε ελληνικές πόλεις, που τις έχουν ανάγκη λόγω πληθώρας μονάδων πανεπιστημιακού επιπέδου εκπαίδευσης. Εν συνεχεία της μελέτης, θα μπορούσε πραγματοποιηθεί ανάλυση ευαισθησίας των βαρών με σκοπό την όλο και πιο βελτιωμένη και ακριβή αποσαφήνιση του συγκεκριμένου προβλήματος σε μελλοντικά παρόμοια ζητήματα χωροθέτησης. Τα συμπεράσματα προέκυψαν από την έρευνα και τη βιβλιογραφία που αξιοποιήθηκε για τη συγγραφή, καθώς και από τα προβλήματα τα οποία παρουσιάστηκαν και παραπάνω.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το μειονέκτημα της χωροθέτησης που παρουσιάστηκε είναι ότι δεν υπάρχει άλλη προτεινόμενη περιοχή για την ανέγερση φοιτητικής εστίας του συγκεκριμένου Πανεπιστημίου, με σκοπό τη σύγκριση τους για την ανάδειξη λεπτομερειών που θα καταστήσει τη μία ως καλύτερη. Έτσι, μέχρι την επόμενη πρόταση για χωροθέτηση με επιπρόσθετες ίσως παραμέτρους, η συγκεκριμένη περιοχή έχει τα περισσότερα κριτήρια για την ανέγερση φοιτητικής εστίας στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

Παράρτημα (Ερωτηματολόγιο)

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Ερωτηματολόγιο: Προσδιορισμός βαρών για τη χωροθέτηση Φοιτητικής Εστίας

Φοιτητής: Νικόλαος Ρήγας

Επιβλέπων: Καθηγητής Παντολέων Σκάγιαννης

Συνεπιβλέπων: Δρ Παναγιώτης Μανέτος

Το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε είχε τις εξής ερωτήσεις:

Σε ποια πόλη είναι η μόνιμη σου κατοικία	.....	
Είσαι ακόμα φοιτητής;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Σε ποια πόλη σπουδάζεις/ες;	.....	
Μένεις/Εμενες σε φοιτητική εστία κατά τη διάρκεια των σπουδών σου;	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Έχεις/Είχες μέσο μεταφοράς κατά τη διάρκεια των σπουδών σου;	ΝΑΙ	ΟΧΙ

Από το 1 μέχρι το 8 (8 χειρότερο, 1 καλύτερο) τοποθέτησε μία κουκίδα δεξιά από τα παρακάτω, ανάλογα με το πόσο σημαντικό είναι για τις παρακάτω υποδομές να είναι κοντά σε μία εστία.

	1	2	3	4	5	6	7	8
Λιμάνι								
Υποδομές υγείας								
Σταθμός ΚΤΕΛ								
Αστυνομικό τμήμα								
Σταθμός τρένου								
Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις								
Στάσεις λεωφορείου								
Λοιπές δημόσιες υπηρεσίες								

Τοποθετήστε μία κουκίδα δίπλα από τα παρακάτω, ανάλογα με τα πόσα λεπτά μπορεί να είναι τα μέγιστα χρονικά όρια που θα πρέπει να διανύσει ένας φοιτητής με μεταφορικό μέσο από την φοιτητική εστία μέχρι το σημείο.

	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65+
Λιμάνι													
Υποδομές υγείας													
Σταθμός ΚΤΕΛ													
Αστυνομικό τμήμα													
Σταθμός τρένου													
Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις													
Στάσεις λεωφορείου(απόσταση με περπάτημα)													

Το περιεχόμενο των απαντήσεων είναι το κάτωθι:

	1	2	3	4	5	6	7	8
Λιμάνι	-	-	1	-	2	7	22	48
Υποδομές Υγείας	-	11	59	8	2	-	-	-
Σταθμός ΚΤΕΛ	-	-	-	4	8	31	28	9
Αστυνομικό τμήμα	-	-	9	25	33	10	3	-
Σταθμός τρένου	-	-	-	5	5	26	26	18
Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις	33	41	5	1	-	-	-	-
Στάσεις λεωφορείου	47	28	4	1	-	-	-	-
Λοιπές δημόσιες υπηρεσίες	-	-	2	36	32	6	1	3

	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55	60	65+
Λιμάνι	-	-	1	-	-	4	12	16	10	8	14	14	1
Υποδομές Υγείας	-	3	22	46	7	2	-	1	-	-	-	-	-
Σταθμός ΚΤΕΛ	-	-	-	3	1	10	15	15	14	8	5	9	-
Αστυνομικό τμήμα	-	1	9	21	15	20	6	2	4	1	-	1	-

Σταθμός τρένου	-	-	1	2	1	6	13	15	13	9	10	10	-
Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις	24	21	25	10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Στάσεις λεωφορείου	45	19	14	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- Γκορντιένκο, Μ. (2012). *‘Σχεδιασμός αστικών κενών και υπαίθριων χώρων στην πόλη της Αθήνας’*.
- Κοτζαμάνης, Β. (2009) *‘Εισαγωγή στις Μεθόδους Κοινωνικής Έρευνας’*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας
- Κύρκου, Β. Α. (2014). *‘Προσπελασιμότητα των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων Αθήνας-Πειραιά, προβλήματα και προτάσεις’* (Bachelor's thesis).
- Λαλένης Κ., Θεοδωρίδου Λ.(2012) *‘Πανεπιστημιακές εγκαταστάσεις και Πόλη’ Χωροθέτηση, σχεδιασμός και πολεοδομική ένταξη: Οι περιπτώσεις του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο Βόλο και του ΤΕΙ Καβάλας’*. (Αειχώρος, 17)
- Παϊταρίδου, Α., & Χατζηπαναγιώτου, Δ. (2015). *‘Ενοποίηση χώρων πράσινου Δήμου Ζωγράφου’*.

Ξενόγλωσση

- Abramson, P. (2009), *‘Downsizing residence halls: space and costs’*, Living on Campus, 2009 College Housing Report, Vol. 12 No. 5, pp. 20-27.
- Abramson, P. (2010), *‘Green and growing: sustainability and amenities are increasing in new residence hall projects’*, Living on Campus, 2010 College Housing Report, Vol. 13 No. 5.
- Alonso, W. (1960). *‘A theory of the urban land market’*. Papers in Regional Science, 6(1), 149-157.
- Alonso, W. (1964). *‘Location and land use. Toward a general theory of land rent’*.
- Amole, D. (2005), *‘Coping strategies for living in student residential facilities in Nigeria’*, Journal of Environment and Behaviour, Vol. 37 No. 2, pp. 200-219.
- Amole, D. (2007), *‘A study of the quality of student residential facilities in Nigeria’*, Planning for Higher Education, Vol. 35 No. 4, pp. 40-50.
- Amole, D. (2009a), *‘Residential satisfaction and levels of environment in students residences’*, Journal of Environment and Behaviour, Vol. 41 No. 6, pp. 1-14.
- Amole, D. (2009b), *‘Residential satisfaction in students’ housing’*, Journal of Environment Psychology, Vol. 29 No. 1, pp. 76-85.

- Angus, Simon. D., & Hassani-Mahmooei, B. (2015). '*Anarchy" Reigns: A Quantitative Analysis of Agent-Based Modelling Publication Practices in JASSS*', 2001-2012. *Journal of Artificial Societies and Social Simulation*, 18 (4), 16.
- Bak, P. (1996). '*The Discovery of Self-Organized Criticality*'. In '*How Nature Works*' (pp. 33-48). Copernicus, New York, NY.
- Barnett, W. A. (1996). '*Dynamic Disequilibrium Modeling: Theory and Applications: Proceedings of the Ninth International Symposium in Economic Theory and Econometrics*' (Vol. 9). Cambridge University Press.
- Barthelemy M. (2016) '*A global take on congestion in urban areas*'
<https://doi.org/10.1177%2F0265813516649955>
- Batty, M. (2008). '*Fifty years of urban modeling: Macro-statics to micro-dynamics*'. In '*The dynamics of complex urban systems*' (pp. 1-20). Physica-Verlag HD.
- Batty, M. (2013): '*The new science of cities*'. MIT press.
- Baudier, F. & Arenes, J. (1998). '*Barome`tre sante`-adultes 95/96*'. Paris: Editions CFES.
- Baudier, F., Bonnin, F. & Michaud, C. (1997). '*Les groupes de pairs et la promotion de la sante`*'. *La sante` de adolescents: Approche, soins, pre`vention*'. Lausanne, Payot, Paris, Doin, Montre`al: Press de l'Universitaire, pp. 94–99.
- Bayad, V. (1996). '*La sante` de 16 a 25 ans : un diagnostic en milieu rural. [Me`moire de DESS Promotion de la sante` et de`veloppement social*'. Nancy: Ecole de Sante` Publique.
- Best, U. (2009). '*Critical geography*'.
- Bettencourt, L. M., & Lobo, J. (2016). '*Urban scaling in Europe*'. *Journal of The Royal Society Interface*, 13(116), 20160005.
- Blackman, M. (1995). '*Adolescent depression*'. *Canadian Journal of CME*, May 1995.
- Boehm, S., Selves, E.J., Raleigh, E., Ronis, D., Butler, P.M. & Jacobs, M. (1993). '*College students: perception of vulnerability, susceptibility and desire for health information*'. *Patient Education Counseling*, 21, 77–87.
- Brakman, S., Garretsen, H., & van Marrewijk, C. '*An introduction to geographical economics*' Cambridge University Press.
- Brockliss L. (2000) '*Gown and Town: The University and the City in Europe, 1200-2000*'.

- Brueckner, J. K. (2000). *'Urban growth models with durable housing: An overview. : Economics of Cities'*: Theoretical Perspectives, 263-289.
- Capello, R. (2012). *'Regional economics: theoretical achievements and challenges'*. Timisoara Journal of Economics, 5(18), 313-335.
- Capello, R. (2014). *'Classical Contributions: von Thünen, Weber, Christaller, Lösch'*. Handbook of Regional Science, 507-526.
- Carey, H. C. (1858). *'Principles of social science'*. Philadelphia: J. J. Lippincott.
- Carine, J. (1996). *'Diagnoses de sante' communautaire aupre`s des jeunes ages de 15 a 25 ans. Me'moire de DESS. Promotion de la sante' et de'veloppement social'*. Nancy: Ecole de Sante' Publique.
- Cavailhès, J., Frankhauser, P., Peeters, D., & Thomas, I. (2010). *'Residential equilibrium in a multifractal metropolitan area'*. The Annals of regional science, 45(3), 681-704.
- Christaller, W. (1933). *'Die zentralen Orte in Süddeutschland: eine ökonomisch-geographische Untersuchung über die Gesetzmässigkeit der Verbreitung und Entwicklung der Siedlungen mit städtischen Funktionen'*. University Microfilms.
- Combes, P. P., Mayer, T., & Thisse, J. F. (2008). *'Economic geography: The integration of regions and nations'*. Princeton University Press.
- Cordonnier, D. (1995). *'Eve'nements quotidiens et bien e`tre a l'adolescence'*. Gene`ve: Editions Me'decine et Hygie`ne.
- Cottineau, C., Hatna, E., Arcaute, E., & Batty, M. (2017). *'Diverse cities or the systematic paradox of Urban Scaling Laws. Computers, environment and urban systems'*, 63, 80-94.
- Curley, P. (2003), *'Residence halls: making campus a home'*, American School & University, Vol. 75 No. 12, pp. 245-256.
- De Araujo, P., & Murray, J. (2010). *'Estimating the effects of dormitory living on student performance'*. Available at SSRN 1555892.
- Derrible, S. (2018). Marc Barthelemy, *'The structure and dynamics of cities: Urban data analysis and theoretical modeling'*.
- Forrester, J. W. (1969). *'Urban Dynamics. Pegasus Communications'*.
- Fujita, M. (1989). *'Urban economic theory: land use and city size'*. Cambridge university press.

- Geurs, K., Zondag, B., De Jong, G., & de Bok, M. (2010). *'Accessibility appraisal of land-use/transport policy strategies: More than just adding up travel-time savings'*. *Transportation Research Part D: Transport and Environment*, 15(7), 382-393.
- Gisselmann, A., Leneuf-Feral, N., Gadreau, M., Debbas, N., & Cao-Thanh, M.D. (1987). *'Evaluation de la perception et de l'attente par des étudiants d'un service en Médecine Préventive'*. *Revue Française de la Santé Publique*, 37, 31-35.
- Guerrero, A.A. (2010). *'The Determinants of College Student Retention. Dissertation'* published by UMI Dissertations Publishing. Jacoby, B. and Garland, J. 2004/2005. *Strategies for Enhancing Commuter Student Success*. *Journal of College Student Retention*, 6 no. 1: 61-79.
- Hansen, W. G. (1959). *'How accessibility shapes land use'*. *Journal of the American Institute of planners*, 25(2), 73-76.
- Hassanain, M.A. (2008), *'On the performance evaluation of sustainable student housing facilities'*, *Journal of Facilities Management*, Vol. 6 No. 3, pp. 212-225.
- Haute Comite De La Sante Publique (1997). *'Sante' des enfants, sante' des jeunes 1997'*. Rapport adresse a' la Conférence nationale de sante' 1997 et au Parlement: Paris.
- Hotelling, H. (1990). *'Stability in competition'*. in *The Collected Economics Articles of Harold Hotelling* (pp. 50-63). Springer, New York, NY.
- Insch A & Sun B (2013) *'University students' needs and satisfaction with their host city'* *Journal of Place Management and Development* 6(3):178-191
- Isard, W. (1975). *'Introduction to regional science'*. Prentice-Hall.
- Khozaei, F., Ayub, N., Hassan, A. S., & Khozaei, Z. (2010). *'The factors predicting students' satisfaction with university hostels, case study, universiti sains Malaysia'*. *Asian Culture and History*, 2(2), 148.
- Koch, D., Wesse, D. and Stickney, R. (1999), *'New trends in campus housing'*, *Facilities Manager Magazines*, Vol. 15 No. 3.
- Liu, A. (1999), *'Residential satisfaction in housing estates: a Hong Kong perspective, Automation in Construction'*, Vol. 8, pp. 511-524.
- Losch, A. (1940). *'Economics of location'*.
- Lutta, J.M. 2008. *'Factors that Influence Traditional-age College Students to Re-enroll in their Third Year at a Research Extensive University in the Southern Region of the*

United States'. Dissertation, Louisiana State University and Agricultural and Mechanical College, Louisiana State University.

Mandelbrot, B. (1967). *'How long is the coast of Britain?'* Statistical self-similarity and fractional dimension. *science*, 156(3775), 636-638.

Mandelbrot, B. B. (1983). *'The fractal geometry of nature'* (Vol. 173, p. 51). New York: WH freeman.

Morta, A. R., & Castro, J. (2010, July). *'The impact of land use features and transport accessibility in the occurrence of crime in a university campus'*. In 12th World Conference on Transportation Research (pp. 11-15).

Najib, N.U.M. (2011), *'Residential satisfaction of student housing facilities in Malaysian public universities'*, MSc thesis dissertation.

Najib, N.U.M., Yusof, N. and Abidin, N.Z. (2011a), *'Student residential satisfaction in research universities'*, *Journal of Facilities Management*, Vol. 9 No. 3, pp. 200-212.

Najib, N.U.M., Yusof, N. and Osman, Z. (2011b), *'Measuring satisfaction with student housing facilities'*, *American Journal of Engineering and Applied Sciences*, Vol. 4 No. 1, pp. 52-60.

Nelson, D., Misra, K., Sype, G. E., & Mackie, W. (2016). *'An Analysis of the Relationship between Distance from Campus and GPA of Commuter Students'*. *Journal of International Education Research*, 12(1), 37-46.

Newbold, J.J., Mehta, S.S. and Forbus, P. 2011. *"Commuter Students: Involvement and Identification with an Institution of Higher Education"*. *Educational Leadership Journal* 15 no. 2: 141-153.

Nicolis, G. (1977). *"Self-organization in nonequilibrium systems"*. *Dissipative Structures to Order through Fluctuations*, 339-426.

Nonis, S.A. and Hudson, G.I. 2010. *"Performance of College Students: Impacts of Study Time and Study Habits"*. *Journal of Education for Business* 85 no. 4: 229-248.

Nonis, S.A., Philhours, M.J. and Hudson, G.I. 2006. *"Where Does the Time Go? A Diary Approach to Business and Marketing Students' Time Use"*. *Journal of Marketing Education* 28 no. 2: 121-134.

Olujimi, J.A.B. and Bello, M.O. (2009), *"Effects of infrastructural facilities on the rental values of residential property"*, *Journal of Social Sciences*, Vol. 5 No. 4, pp. 332-341.

- Pines, D. (1976). *“Dynamic aspects of land use pattern in a growing city”*. Mathematical land use theory, 229, 243.
- Prigogine, I., & Lefever, R. (1968). *“Symmetry breaking instabilities in dissipative systems”*. II. The Journal of Chemical Physics, 48(4), 1695-1700.
- Prigogine, I., & Nicolis, G. (1967). *“On symmetry-breaking instabilities in dissipative systems”*. The Journal of Chemical Physics, 46(9), 3542-3550.
- Rapoport, A. (1986). *“General system theory: Essential concepts & applications”* (Vol. 10). CRC Press.
- Ravenstein, E. G. (1885). *“The laws of migration”*. Journal of the statistical society of London, 48(2), 167-235.
- Rees, J. (1999). *“Regional science: From crisis to opportunity I”*. Papers in Regional Science, 78(1), 101-110.
- Reilly, W. J. (1931). *“The law of retail gravitation”*. WJ Reilly. Research, Vol. 3 No. 10.
- Resnick, M.D., Bearman, P.S., Blum, R.W., Bauman, K.E., Harris, K.M., Jones, J., Tabor, J., Beuchring, T., Sievin, R.E., Shew, M., Ireland, M., Bearinger, L.H., & Udry, J.R. (1997). *“Protecting adolescents from harm: findings from the National longitudinal study on adolescent health”*. Journal of American Medical Association, 278, 823–832.
- Richardson, H. W. (1977). *“The new urban economics, and alternatives”* (Pion, London).
- Ronald, B.W. (1993). *“A survey of university health centers in Western Canada”*. Journal of American College Health, 42, 71–76.
- Samuelson, P. A. (1983). *“Thünen at two hundred”*. Journal of Economic Literature, 1468-1488.
- Shaikh, B., & Dechamps, J. P. (2006). *“Life in a university residence: issues, concerns and responses”*. Education for health, 19(1), 43-51.
- Tannier, C., Vuidel, G., Houot, H., & Frankhauser, P. (2012). *“Spatial accessibility to amenities in fractal and nonfractal urban patterns”*. Environment and Planning B: Planning and Design, 39(5), 801-819.
- Tamarcaz, O. (1995). *“L’education par les pairs a l’e’cole”*. Revue d’Education a’ la Sante’, 103, 2–13.
- Thisse, J. F. (2010). *“Toward a unified theory of economic geography and urban economics”*. Journal of Regional Science, 50(1), 281-296.

- Turner P. (1984) *“Campus. An American Planning Tradition”*, The MIT Press.
Διαθέσιμο στο: <http://www.brynmawr.edu/cities/archx/campus/>
- Ubong, B. (2007), *“Hostel Accommodation in Tertiary Educational Institutions in Nigeria”*: To Be Or Not To Be, available at: www.basseyubong.com/HOSTEL%20ACCOMMODATION.pdf (accessed 28 July 2009).
- Von Bertalanffy, L. (1993). *“General system theory: Foundations, development, applications”* (No. book). Georges Braziller, Inc..
- Von Thünen, Johann Heinrich. (1826). *“Der Isolierte Staat in Beziehung auf Landwirtschaft und Nationalökonomie oder Untersuchungen über den Einfluss, den die Getreidepreise, der Reichtum des Bodens und die Abgaben auf den Ackerbau ausüben”* Düsseldorf, Germany: Wissenschaft und FinanzenGmbH.
- Weber, A., & Pick, G. (1909). *“Reine Theorie des Standorts”* (Vol. 1). JCB Mohr (Paul Siebeck).
- Wheaton, W. C. (1977). *“Residential decentralization, land rents, and the benefits of urban transportation investment”*. The American Economic Review, 67(2), 138-143.
- White, R., Engelen, G., & Uljee, I. (2015). *“Modeling cities and regions as complex systems: From theory to planning applications”*. MIT Press.
- Wilson, A. (1969, December). *“Notes on some concepts in social physics”*. In Papers of the Regional Science Association (Vol. 22, No. 1, pp. 159-193). Springer-Verlag.
- Woringer, V. (1998). *“Questionnaire de la sante’”*. Revue médicale de la Suisse romande, 118, 969–973.
- Yanni C. (2019) *“The Evolution of the College Dorm Chronicles”*
<https://www.smithsonianmag.com/history/history-college-dorms-180971457/>